

A MEZŐKERESZTESI HARMATCSEPP ÓVODA ÉS
BÖLCSŐDE

OM. azonosító: 028707

„EGYÜTT EGÉSZSÉGESEN”
KÖRNYEZETI- ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI
HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Mezőkeresztes

2024.

TARTALOM JEGYZÉK

I. Bevezetés	5. oldal
I./1. A nevelési program törvényi háttere	5. oldal
I./2. Helyzetkép	6. oldal
I./3. Nevelési koncepciónk, alapelveink, nevelésünk célja	9. oldal
I./4. Intézményünk személyi ellátottsága, tárgyi feltételei	10. oldal
I./5. Az óvodai élet megszervezése	14. oldal
II. Gyermekkép, óvodakép	15. oldal
III. Az óvodai nevelés feladatai	16. oldal
III./1. Egészséges életmód alakítása	17. oldal
III./2. Érzelmi, erkölcsi, és értékorientált közösségi nevelés	24. oldal
III./3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	27. oldal
IV. Az óvodai tevékenységrendszer formái és az óvodapedagógus feladatai	29. oldal
IV./1. Játék	29. oldal
IV./2. Munka jellegű tevékenységek	31. oldal
IV./3. Mozgás	32. oldal
IV./4. Műveltség tartalmak tevékenységeiben megvalósuló tanulás	33. oldal
IV./5. Műveltség területek. Külső világ tevékeny megismerése	34. oldal
Verselés, mesélés	36. oldal
Ének, zene, énekes játék , gyermektánc	37. oldal
Rajzolás, festés mintázás, kézimunka	38. oldal
IV./6. Óvodai ünnepek és hagyományok	39. oldal
V. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	41. oldal
VI. Szolgáltatások	42. oldal
VII. Pedagógiai munka tervezése, mérés, értékelés	43. oldal
VII.1. A tervező munka és a csoportnapló	43. oldal
VII.2. A mérés értékelés folyamata és dokumentációja	45. oldal
VIII. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	47. oldal
VIII.1. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló kiemelt intézkedések	47. oldal
VIII.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	48. oldal
IX. Gyermekvédelmi feladatok	50. oldal

X. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése	51. oldal
X.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése	51. oldal
X.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek nevelése	52. oldal
X.3. A kiemelten tehetséges gyermekek gondozása	53. oldal
X.4. Egészségügyi okokból kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása	55. oldal
XI. Kapcsolattartási rendszer	58. oldal
XI.1. Óvoda- Család	59. oldal
XI.2. Óvoda- Fenntartó	59. oldal
XI.3. Óvoda- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	59. oldal
XI.4. Óvoda- Iskola	59. oldal
XI.5. Óvoda- Pedagógiai Szakszolgálat	59. oldal
XI.6. Óvoda- Egészségügyi Intézmények	60. oldal
XI.7. Óvoda- Tahy Olga Művelődési Ház és Könyvtár	60. oldal
XI.8. Óvoda-helyi média	61. oldal
XI.9. Óvoda- Kárpát- medence magyar nyelvű intézményei	61. oldal
XII. Az intézmény értékelési rendszere	62. oldal
XIII. Az intézmény dokumentumai	63. oldal
XIV. Érvényességi nyilatkozat	64. oldal
XV. Legitimációs záradék	65. oldal

„Jó lelki beállítottság nélkül nincs jó cselekedet.”

„A környezeti- és egészségnevelés élethosszig tartó folyamat, amely elősegíti és erősíti az emberek környezettudatos magatartását, életvitelét, átfogja a személyiség értelmi, érzelmi viszonyulásait, értékrendet, megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt, és az életvitel tudatos alakítására tesz képessé. A családi neveléssel a legelső, korai hatások erőteljes bevésoódésével átfogja az egyénné válás, a személyiséggé válás folyamatát.” /1*

A társadalom változása, fejlődése során sokféle pozitív és negatív hatás éri a gyermekeket, ezért a családi neveléssel együtt tudatosan segítjük a gyermekek egészséges testi, érzelmi, értelmi fejlődését, formáljuk értékrendszerét.

Programunk: EGYÜTT EGÉSZSÉGESEN !

EGYÜTT, mert a csoport gyermek és felnőtt tagjai együtt valósítják meg a napi tevékenységeket. Együtt élünk szűkebb és tágabb környezetünkkel, mely kölcsönhatásban áll életmódunkkal.

EGÉSZSÉGESEN, mert az egészség testi-lelki harmónia, pozitív kapcsolat a természeti-társadalmi környezettel.

Óvodai programunk jelentős értékeket képvisel a gyermekek egészséges fejlődésében, énképének alakulásában, magatartáskultúrájában, a környezet megismerésének folyamatában és műveltségtartalmában. Hatásrendszere állandóan és mindenkori folyamatossággal érvényesül, az óvodás gyermek egyéniségétől függően.

/1* Szempontok a környezeti neveléshez. Szerk: Dr. Nagy Mária Pécs 1996. 19. old./

I. BEVEZETÉS

I./1 A pedagógiai program törvényi háttere

- ✚ Az intézmény Alapító okirata
- ✚ 2011. CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- ✚ A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény
- ✚ 363/2012.(XII.17.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- ✚ 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- ✚ Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- ✚ 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról
- ✚ 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelete a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- ✚ 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet,
  - a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveiről
  - a Nemzetiségi óvodai nevelésének irányelveiről
- ✚ 18/2024.évi (IV.4.) BM rendelet a pedagógusok teljesítmény értékeléséről

I./2. Helyzetkép

A törvényi, jogszabályi, társadalmi változások, óvodai nevelésünk gyakorlatában bekövetkezett innovációk indokolták pedagógiai programunk felülvizsgálatát, átdolgozását.

Intézményünk 2017/2018 –as nevelési évtől a Mezőkeresztesi Harmatcsepp Óvoda és Bölcsőde nevet viseli, három telephelyen működik.

2020 augusztusában Mezőkeresztes Város Önkormányzata és Csincse Község Önkormányzata között Köznevelési szerződés jött létre, melynek értelmében a 2020/2021-es nevelési évtől intézményünk látja el a település óvodaköteles gyermekeinek nevelését.

„Együtt egészségesen!” környezeti- és egészségnevelési programunk 1999 szeptemberében került bevezetésre, mellyel elsődleges célunk volt az egészséges életmódra nevelés és a környezettudatos szemléletformálás. Intézményünk működésében az elmúlt évek során számos változás történt, mindezeknek megfelelően programunk többször átdolgozásra került. Minden esetben az volt a célunk, hogy biztosítsuk az intézményünkben folyó szakmai munka összehangolását, a megbízható és elvárt minőségi munka sikerét, az óvodai innovációk lehetőségeit.

2006. március 24.-én létrejött és megkezdte működését a „Mezőkeresztes Óvodásaiért Alapítvány”. Célja, hogy segítséget nyújtson az óvodás gyermekek neveléséhez, képességeik fejlesztéséhez, támogassa és elősegítse az óvodai nevelés feltételeinek javítását.

2010 szeptemberében tudatos óvodai környezeti nevelésünk elismeréseként elnyertük az Oktatási és Kulturális Minisztérium és a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által adományozott „Zöld Óvoda” címet. Majd munkánk eredményeként, miután harmadik alkalommal is elnyerte intézményünk a Zöld Óvoda címet, sikeres pályázat útján a 2020/2021-es nevelési évtől székhely óvodánk az „Örökös Zöld Óvoda” minősített címet viseli. Telephely óvodánk jelenleg ennek a címnek a várományosa.

Intézményeink épületeinek felújításához és korszerűsítéséhez szükséges forrásokat pályázatokból sikerült fedezni.

A társadalmi változások családokra gyakorolt hatásai

Az alacsony ingatlanárak miatt településünk egyre népszerűbb a letelepedni vágyók körében. Városunk megközelíthetőségét autópálya le- és felhajtóág segíti, ezért is egyre több fiatal család választja lakhelyéül Mezőkereszttest. Évek óta teljes kihasználtsággal működnek az óvodai csoportok, a bölcsődei férőhelyek tekintetében túljelentkezés tapasztalható. A széleskörű családtámogatási rendszer következményeként megnövekedett a nagycsaládosok száma, egyre több gyermek születik. A családok életkörülményeiben, életminőségében, iskolázottsági szintjében, demográfiai mutatóiban pozitív változások tapasztalhatók. Előfordul, hogy életszínvonaluk fenntartása, javítása érdekében az édesapa a családtól távol, vagy külföldön vállal munkát.

A szülő - gyermek kapcsolatban növekvő értékvesztés tapasztalható, az óvoda – szülő kapcsolatban pedig a szülők érdektelensége mutatkozik meg. Gyakoribbá váltak a családon belüli konfliktusok, melyek különféle helytelen életvezetésre, nevelési hibákra utalnak, ami a gyermekek viselkedésében erőteljesen megnyilvánul.

Az utóbbi években érzékelhető volt a gyermeklétszám növekedése, mely indokoltá tette, hogy a 2021/2022 nevelési évben egy új óvodai csoport megnyitásával bővüljön az intézmény.

Az óvodás gyermekek státusza

Óvodai nevelésünkben városunk valamennyi gyermeke részt vesz, akiknek családi hátterét igen eltérő szocioökonómiai státusz jellemzi. Ezért szakmai munkánkban folyamatos kihívást jelent az integráció, az egyénre szóló fejlesztés, az esélyegyenlőség megteremtése, a hátrányok kompenzálása, a tehetségek gondozása, a színvonalas óvodai ellátás, nevelés biztosítása minden kisgyermek számára.

Külön feladatot jelent számunkra a megnövekedett beilleszkedési-, és magatartási problémákkal küzdő, a részképesség hiánnyal érkező, a kiemelt figyelmet, gondoskodást igénylő és esetenként a gondozatlan, elhanyagolt kisgyermek. Mindez indokoltá tette, hogy jelen nevelési évben (2024/2025) megírjunk és bevezessünk egy Esélyegyenlőségi Fejlesztő Programtervet, melynek célja, hogy biztosítsuk az intézményen belül az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését, az esélyegyenlőség előmozdítását az intézmény dolgozói és gyermekei, különös tekintettel a hátrányos helyzetű munkavállalói és gyermeki csoportok számára.

Egyre több esetben kell segíteni a szülőket szociális és nevelési problémáik megoldásában.

Hangsúlyosabbak lettek a hátránycsökkentő, és gyermekvédelmi feladataink és kapcsolataink a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, fejlesztőpedagógusokkal, gyógypedagógusokkal. Saját szakmai fejlődésünk érdekében egyre több ilyen irányú továbbképzést választunk.

Óvodánkban igyekszünk megfelelő körülményeket biztosítani a gyerekek számára. Differenciált neveléssel fejlesztjük a jelentős hátránnyal induló, és a tehetséges gyerekeket egyaránt. Egyre bővülő programjainkkal olyan élményeket nyújtunk számukra, amit a családok egy része már nem tudna biztosítani (évente két alkalommal autóbuszos kirándulás, bábelőadások, színházlátogatás, hagyományőrző előadások, úszásoktatás).

A tehetség jeleit mutató gyermekek számára óvodaszinten szervezett különféle tehetséggondozó műhely-program keretében biztosítjuk a fejlődést. A csoportokon belül is kiemelt figyelmet fordítunk rájuk sikeresen kihasználjuk a versenyek, pályázatok nyújtotta alkalmakat is. Alapítványi bevételből sikerült újra beindítani az úszásoktatást. Élünk a kibővült helyi lehetőségekkel, a Tahy Olga Művelődési Ház és Könyvtár, valamint más szervezetek által kínált ismeretterjesztő, kulturális értékeket is közvetítő programokkal, pályázatokkal.

Rohamosan változó világunk gyors alkalmazkodásra, innovációra készítet bennünket. Hisszük, hogy a mindennapi élet nehézségei, és kilátástalansága ellenére is fontos, hogy eredményeket mutassunk fel, és a jövőbe vetett hitet preferáljuk.

A jövőben azok az emberek kapnak nagyobb esélyt, akik képesek alkalmazkodni a megváltozott körülményekhez, akik képesek eligazodni az újkor kulturális és információs, kommunikációs világának útvesztőiben, akik képesek megújítani tudásukat és alkalmasak az élethosszig tartó tanulásra, értelmes emberi életvitel kialakítására.

Ezért már óvodáskorban fontos azoknak az emberiség által kialakított örökérvényű etikai, műveltségbeli, tudás és magatartásbeli értékeknek a megalapozása, amelyek segítenek eligazodni a személyes kapcsolatokban, a gyermeket körülvevő természeti és társadalmi környezetben. Óvodánk egyik alapfeladata, hogy orientációs mintát adjon a gyermekek számára, és olyan képességeket fejlesszen, mely által alkalmassá válnak az értékes életre. A családi nevelést kiegészítve, esetenként a hátrányokat csökkentve törekszünk a gyermekek személyiségének minél teljesebb kibontakoztatására, olyan szemléletmód kialakításával, hogy értéknek tekintsék önmagukat, saját egészségüket, társas kapcsolataikat, a természeti és társadalmi értékeket, a felelős magatartást.

Programunk tartalmában továbbra is fő hangsúlyt kap a környezet megismerésére és védelmére nevelés, az egészséges életmód és életszemlélet, a környezettudatos magatartás kialakítása.

I./3. Nevelési koncepciónk, alapelveink, nevelésünk célja

Nevelőtestületünk az Országos Alapprogramra építve, a helyi sajátosságokat, lehetőségeket figyelembe véve határozta meg óvodai nevelésünk célját. Eszmei gyökerét egyetemes emberi értékek, alternatív pedagógiai- és pszichológiai irányzatok, és a több éves szakmai tapasztalataink formálták. Meggyőződésünk, hogy óvodánk erősségeire, hagyományaira építve az egyéni arculatunk megtartásával, elért eredményeink megőrzésével, továbbfejlesztésével minőségi nevelést tudunk biztosítani.

Nevelési alapelveink:

- ✚ a gyermekek feltétel nélküli elfogadása, tisztelete, szeretete és érdekeiknek különös védelme
- ✚ a gyermeki fejlődésbe vetett bizalom és pedagógiai optimizmus
- ✚ a környezeti és egészségnevelés által biztosíthatjuk az élet teljességének élményét, mely tudatos magatartásra, életvitelre tesz képessé
- ✚ a tanulást az élet alapvető folyamatának tekintjük, mely minden tevékenységben érvényesül spontán és szervezett formában
- ✚ értékeink segítik, kiegészítik a családi nevelést, elősegítik a tehetségek kibontakozását
- ✚ az esélyegyenlőség biztosításával, pozitív nevelési feltételeinkkel, tudatos fejlesztő munkával, széleskörű partneri együttműködéssel csökkentjük a gyermekek meglévő hátrányait, elősegítjük beilleszkedésüket, készségeik képességeik kibontakoztatását.

Nevelési céljaink:

- ✚ az óvodáskorú gyermekek nevelésének magas színvonalú biztosítása
- ✚ olyan értékek közvetítése, mely az élet szeretetére, a környezet védelmére, egymás elfogadására nevel
- ✚ olyan intézmény működtetése, melyben minden gyermek képességei szerint fejlődhet, ahol szükségleteik, adottságaik figyelembe vételével szervezzük meg a nevelési feladatainkat
- ✚ az egyenlő hozzáférést biztosító intézmény működtetése, a hátrányok leküzdése és az esélyegyenlőség biztosítása

- ✦ a gyermekek egyéni képességeinek kibontakoztatásával tehetségük gondozása
- ✦ az integrált nevelés biztosítása személyre szóló fejlesztés megvalósításával:
  - a kiemelt figyelmet igénylő SNI gyermekek számára,
  - a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett gyermekek számára,
  - roma nemzetiséghez tartozás esetén társadalmi beilleszkedésük elősegítése, önazonosságuk megőrzése.

I./4. Intézményünk személyi ellátottsága, tárgyi feltételei

A Mezőkeresztesi Harmatcsepp Óvoda és Bölcsőde teljes munkatársi körének egységes álláspontja, hogy felelősségtudattal képviseljük a helyi pedagógiai programunk megvalósítását, melynek középpontjában óvodás gyermekeink állnak. Nevelőmunkánk elemi feltétele, hogy elfogadó, segítő, támogató attitűddel és jó kapcsolatteremtő készséggel rendelkezünk. Óvodánkban elengedhetetlen a holisztikus szemléletmód, a fenntartható fejlődésbe vetett hit, gyermek és család centrikusság, kreativitás, környezet és egészségtudatos szemlélet és magatartás, hiszen mindezek a gyermekek számára mintát, modellt jelentenek.

Az óvoda jogszerű működéséért, a program megvalósításának szakmai színvonaláért a főigazgató felel. Gondoskodik a TÉR tervezésének és működtetésének feladatairól. A főigazgató helyettessel és munkaközösség-vezetővel közösen végzi az OviKréta csoportnapló ellenőrzését, a Csoportnapló Ellenőrzési Lapja című nyomtatványon értékeli az óvodapedagógusok dokumentációját. A székhely óvodában látja el feladatait, közoktatási vezető szakvizsgával rendelkezik, elkötelezett a minőségi munka érdekében.

A főigazgató helyettes és a munkaközösség-vezető a székhely óvodában segíti a főigazgatót feladatainak ellátásában. A telephelyen működő óvodában a kapcsolattartással megbízott óvodapedagógus biztosítja a működés zavartalanságát, a folyamatos információcserét.

A program megvalósításának szakmai és módszertani segítéséért a szakmai munkaközösség-vezető felelős. Tevékenységét gyermekcsoportja vezetése mellett végzi. A gyermekcsoportokban a napi tevékenységek tervezése, megvalósítása, a gyermekek közvetlen fejlesztése az óvodapedagógusok felelőssége. Felsőfokú óvónőképzőt, ill. főiskolát végeztek, több éves szakmai tapasztalattal rendelkeznek, személyiségüket gyermekközpontúság, pedagógiai optimizmus, innovatív szemlélet jellemzi. Az

óvodapedagógusok közül öt fő pedagógusminősítési eljárás során pedagógus II. fokozatot szerzett.

Az óvoda mindennapi életében képesek

- ✚ a vidám, felszabadult játék biztosítására
- ✚ differenciált nevelésre, empátiára
- ✚ a nevelőtevékenységek, műveltségterületek csoportra, gyermekekre lebontott tudatos tervszerű, alkotó alkalmazására
- ✚ a dajkával közös nevelési, gondozási tevékenységek összehangolására, irányítására
- ✚ óvodaszintű gondolkodásra, csapatmunkára, innovatív gondolkodásra cselekvésre, kapcsolatépítésre

A gyermekek gondozásában, nevelésében az óvodapedagógusok mellett a nevelőmunkát közvetlenül segítő munkatársak a pedagógiai asszisztens és a dajka nénik - töltenek be fontos szerepet. Részt vesznek a napirend feladataiban, a nevelőmunka feltételeinek megteremtésében. Tevékenységüket gondoskodás, gyermekszeretet, igényesség, a gyermekek feltétel nélküli elfogadása jellemzi.

Az óvoda mindennapi életében képesek

- ✚ a gyermekekkel való jó kapcsolatra, egyéni szükségleteiknek figyelembevételére
- ✚ az óvodapedagógussal való konstruktív együttműködésre
- ✚ a gyermekeket körülvevő óvodai környezet rendezett, biztonságos, higiénés feltételeinek biztosítására

Fontosnak tartjuk:

- ✚ a jó munkahelyi légkört, pozitív kapcsolatot és érzelmi töltést
- ✚ a családokkal való közvetlen együttműködést
- ✚ a pedagógiai, szakmai fejlődést, az önállóságot, melynek garanciája az óvodapedagógusok, dajkák önképzése, továbbképzése
- ✚ a szakmai innovációt
- ✚ a partnereinkkel való jó kapcsolat ápolását, hogy együttműködhessünk céljaink megvalósításában, hogy megismerjék az intézményünkben folyó munkát, s hogy ismerjék mi is véleményüket, igényeiket, elvárásait a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében

Csoportok száma, személyi ellátottságunk

Adatsor megnevezése	Székhely óvoda József A út	Telephely Szentistváni út	Összesen
Gyermekcsoportok száma 2024/2025. *	3	2	5
Főigazgató	1	-	1
Főigazgató helyettes*	1	-	1
Telephelyen kapcsolattartással megbízott óvodapedagógus*		1	1
Pedagógus I.fokozat	3	2	5
Pedagógus II.fokozat	3	2	5
Pedagógus gyakornok	1	-	1
Dajkák	3	2	5
Konyhai kisegítő	1	-	1
Takarító		1	1
Pedagógiai asszisztens	1	-	1
Óvodatitkár	1	-	1
Mindösszesen:	13	7	20

* A szürke színárnyalattal jelölt sorok nem számítanak a mindösszesen adatsorba. A főigazgató helyettes és a kapcsolattartásért felelős óvónők nem függetlenített vezetőik. Az adatok 2024. szeptember 1-i állapotnak felelnek meg.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztését a Pedagógiai szakszolgálat speciális felkészültséggel rendelkező szakemberei látják el. Az utazó szakemberek munkájához óvodánkban biztosítjuk a megfelelő helyiséget, a tárgyi feltételeket, az együttműködést.

Logopédiai ellátás szakmai szűrővizsgálat után, heti egy alkalommal valósul meg.

Gyógynevelési ellátás a Tanulási képesség vizsgálatot végző intézmény ajánlásai alapján a javasolt időközökben valósul meg speciális szakember, gyógynevelési vezetővel.

Pszichológus szükség esetén a szülő kérésére, vagy a csoportvezető óvodapedagógusok és az intézményvezető ajánlásával a Mezőkövesdi Pedagógiai Szakszolgálat székhelyén rendelkezésünkre áll.

Tárgyi feltételeink

Óvodánk udvara, kertje, berendezése a gyerekek biztonságát, kényelmét szolgálja. Elegendő hely és eszköz áll rendelkezésükre, felfedezésre, játékra, tanulásra, természetes mozgásigényük kielégítésére, önkiszolgáló tevékenységeik végzésére.

Óvodánk mindkét épülete központban helyezkedik el és könnyen megközelíthető. A csoportszobák száma összesen 6, székhely óvodában 4, telephelyen 2. A székhely óvoda 1 tornaszobával is rendelkezik. Az épületek karbantartása, felújítása korszerűsítése, folyamatos, megtörtént a szigetelés, a fűtés, a világítás korszerűsítése, és a takarékos vízhasználatot elősegítő eszközök beszerelése is.

A székhely óvodától a telephely óvoda kb. 2 km-re, helyezkedik el. Az egymástól való távolság kissé nehezíti a személyes kapcsolattartást (vezetői látogatások, ellenőrzések, heti óvónői megbeszélések, értekezletek, közös rendezvények, ünnepek, stb. alkalmával).

Az aktuális napi kapcsolathoz igénybe vehető távközlési eszközök telefon, internetes elérhetőség óvodánkban és a telephelyen is biztosított. Különböző irodatechnikai eszközök fénymásoló, nyomtató, számítógép, laptop, táblagép és projektor a rendelkezésünkre állnak.

A berendezési tárgyak állapota jónak mondható. Az utóbbi években az óvodák bútorzata, játékeszközei költségvetési, pályázati, alapítványi pénzekből gazdagodott.

A nevelőmunkát segítő eszközök, folyóiratok, könyvek, szakkönyvek, minőségi fejlesztő játékok, táblagépek, laptopok az óvodákban, megfelelő számban rendelkezésre állnak.

Az óvodák udvara tágas, megfelelő zöld területtel felfedezésre, különféle játéktevékenységre alkalmas. Udvari felszereltségünkben a környezetbarát, természetes anyagokat preferáljuk. Udvari játékaink az elmúlt években felújításra kerültek, illetve alapítványi pénzből újakat vásároltunk. Tárgyi feltételeinket folyamatosan fejlesztjük, költségvetési, pályázati és alapítványi támogatások felhasználásával.

Mindkét óvodánkra jellemező:

- ✦ a tiszta, egészséges, biztonságos környezet
- ✦ az épületek esztétikája, külső, belső terek harmóniája (virágos udvar, természetes anyagok, esztétikus használati tárgyak, eszközök, játékok...)
- ✦ különféle tevékenységekre alkalmas helyiségek és berendezések biztosítottak
- ✦ a berendezések a gyermekek életkorának és egészséges fejlődésének megfelelőek
- ✦ sokféle játékra, mozgásfejlesztésre alkalmas eszközök állnak a gyermekek

rendelkezésére, elérhetőségük biztosított az udvaron és csoportszobákban egyaránt

I.5. Az óvodai élet megszervezése

A gyermekcsoportok kialakításának elvei:

- ✚ Az óvodába felvett gyerekek csoportba való beosztásáról az főigazgató a csoportvezető óvónők bevonásával dönt, a köznevelési törvényben meghatározott előírások figyelembe vételével.
- ✚ Figyelmet fordítunk az életkor és nemek egészséges arányára, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek arányos csoportelosztására, továbbá a szülői igények szakmailag mérlegelt kielégítésére.
- ✚ Óvodánkban vegyes életkorú a csoportszervezés, így lehetőség nyílik a testvérek együtt nevelésére, a differenciált nevelés egészségesebb, sérülés mentesebb megvalósítására.
- ✚ Törekszünk arra, hogy a gyermekeket ugyanaz az óvónőpáros és dajka nevelje kiscsoporttól az iskolába lépésig.

Napi- és hetirend elvei:

- ✚ A gyermekek egészséges tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez biztosítjuk a rendszeresen visszatérő, ismétlődések nyújtotta érzelmi biztonságot
- ✚ A napi- és hetirend kialakítása a hagyományok figyelembevételével, a helyi körülményekhez rugalmasan alkalmazkodva történik. A csoport óvodapedagógusai alakítják ki figyelembe véve a gyermekcsoport életkor szerinti összetételét, adottságait és lehetőségeit.
- ✚ A nyári időszakra (*június 1-től augusztus 31-ig*) tartalmaz, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó, gondosan megtervezett napirend szolgál. Az évközben már jól kialakított szokások megtartásával a nyári élet megtervezésénél lehetővé tesszük, hogy a gyerekek az évszak örömeit szabadon élvezzék, de közben legyen lehetőségük változatos szervezett tevékenységekre is.

Napirendünkben:

- ✚ ügyelünk a tevékenységek közötti harmonikus arányok megtartására
- ✚ figyelembe vesszük a helyi szokásokat, igényeket

- ✚ a napirend folyamatosságát, rendszerességét és rugalmasságát biztosítjuk
- ✚ napirendünk időkeretei és a tevékenységek a gyermekek számára a természetes életritmus lehetőségét kínálják
- ✚ a lehető legtöbb időt biztosítjuk a gyermekek szabad játékára
- ✚ a gyermekek testi és lelki egészségének és növelése érdekében a levegőzést, az udvari szabadtevékenységek időtartamát a lehető legnagyobb mértékűre növeljük

Hetirendünkben:

- ✚ A gyermekek motoros, értelmi, érzelmi-akarat, szociális, anyanyelvi képességeinek fejlesztését élményalapú komplex tevékenységek szervezésével biztosítjuk. A tevékenységek heti rendbe illesztése a gyermekek képességeinek és terhelhetőségének figyelembevételével történik.
- ✚ Helyet kapnak benne a csoporton belüli és kívüli párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek:
  - az egyéni fejlesztések
  - az óvodai szintű csoportos és mikro-csoportos tevékenységek: logopédia, hittan
  - a tehetségműhelyek: a drámajáték, a kézművesség, mozgás.

II. Gyermekkép, óvodakép

A ránk bízott kisgyermek nevelését pedagógiai programunk alapján a helyi adottságoknak megfelelően, biztonságot nyújtó, szeretetteljes, befogadó légkörben a számukra legmegfelelőbb, személyiségük harmonikus kibontakoztatására törekvő pedagógiai rendszerben és élethelyzetekben valósítjuk meg.

Biztosítjuk minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, meglévő hátrányai csökkenjenek. Óvodánkban biztosított minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés, az esélyegyenlőség. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Gyermekképünk:

- ✚ Óvodánkban olyan gyerekek nevelésére törekszünk, akik testi- lelki harmóniában élnek önmagukkal és környezetükkel.
- ✚ Nyitottak szűkebb és tágabb környezetükben, aktívan részt vesznek a helyi értékek ápolásában, megőrzésében.

- ✦ Óvodánkban nevelt gyerekek alkalmassá válnak az egészség- és környezettudatos magatartásra.
- ✦ Egymás elfogadásában a gyerekek életkoruknak megfelelően befogadók, empátikusak, szolidárisak, segítőkészek egymás iránt.

Óvodaképünk:

- ✦ Óvodánk a családi nevelés kiegészítőjeként, a családi nevelés elsődlegességére és értékeinek tiszteletben tartására épít. Az együttműködés sokszínű lehetőségeivel élve különféle programokkal erősítjük meg, és terjesztjük ki pedagógiai programunk hatásrendszerét.
- ✦ Minta- és modellértékű személyi-, és tárgyi környezetet biztosítunk, mely az óvoda teljes tevékenységrendszerében, segíti a gyermekek szocializálódását, erkölcsi és szellemi gyarapodását.
- ✦ A gyermekek testi, lelki, szociális egészségének gondozásával a környezettudatos magatartás gyakorlásának sokoldalú lehetőségeivel az egészségük megőrzésével, védelmével, prevencióval elősegítjük egészséges fejlődésüket.
- ✦ Sokszínű érdekes tevékenységekkel, műveltség tartalmak közvetítésével, különféle programokkal, jeles napok megünneplésével, hagyományápolással, kirándulásokkal, segítjük tágabb környezetükben való eligazodásukat.
- ✦ A különbözőségek tisztelete, elfogadása, a gyermekek életkorának megfelelő közös élményeket nyújtó tevékenységek által sajátosságaiknak megismerésével, egymáshoz való alkalmazkodás segítségével, a felnőttek mintaadó magatartásával valósul meg.
- ✦ Egyéni képességeikhez igazodó differenciált neveléssel, speciális végzettségű szakemberek bevonásával és a szülőkkel való együttműködéssel valósítjuk meg a nevelés prevenciós, fejlesztő, hátránycsökkentő feladatainak ellátását.
- ✦ A kiemelkedő képességű gyermekeknek tehetségműhelyek keretében lehetőséget biztosítunk tehetségük, kreativitásuk minél teljesebben kibontakoztatására.

III. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés feladata, az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi szükségleteinek kielégítése, magasabb szükségletek kialakítása, az életkorukhoz, egyéni képességeikhez igazodó személyiségfejlődés biztosítása. Minden gyermeki tevékenységben arra

törekszünk, hogy a fenntartható fejlődés érdekében érvényre jussanak az egészség- és környezettudatosság, a holisztikus szemléletmód és a zöld óvodai tartalmak.

III.1. Egészséges életmód alakítása

Célunk:

A gyerekek egészséges testi, lelki fejlődésének biztosítása, egészségének védelme, óvása, megőrzése, az egészséges életvitel igényének alakítása. Az egészség, a betegség, a környezeti hatások ok- okozati összefüggéseinek feltárása

Feladatunk:

- ✚ higiénikus, rendezett, biztonságos, a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelő nevelő környezet biztosítása
- ✚ a gyerekek minőségi szintű gondozása, önállóságuk fejlesztése
- ✚ az egészséges életvitel mindennapi gyakorlatával az egészségtudat formálása
- ✚ a gyerekek testi-, lelki egészségének védelme, megőrzése, edzése, a gyermekek aktív részvételével
- ✚ a gyerekek sokoldalú mozgásfejlesztése
- ✚ prevenció az egészség megőrzése érdekében
- ✚ környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozása

Tartalma:

A gondozást óvodai nevelőmunkánk alapjának, a tanulási folyamat részének tekintjük.

A gyermekek egyéniségének figyelembevételével segítjük biológiai, pszichológiai szükségleteinek kielégítését, önállóságuk kibontakoztatását, önkiszolgáló tevékenységüket, megerősítjük testi-, lelki egészségüket.

A gondozási feladatok teljesítéséhez fontosnak tartjuk a személyes kapcsolat minőségét, melyhez bensőséges gyermek-óvodapedagógus, gyermek-dajka kapcsolat szükséges. A gyermekekkel kapcsolatos gondozási feladatok, tevékenységek végzése közben a felnőttek részéről a tapintat, a türelem és a megértés ugyanakkor következetesség és az önállóságot elősegítő nevelői magatartás nélkülözhetetlen. A megfelelő kommunikáció elősegíti a szokások megértését, megerősítését, belső igénnyé válását.

Testi-, lelki egészségük védelme, megőrzése, edzése érdekében a gyermekeket aktív részvételre ösztönözzük, figyelmet fordítunk a szokások tudatos ok-okozati összefüggéseinek megláttatására.

A családokkal a különféle együttműködési formák keretében megerősítjük az egészséges életmód óvodánkban kialakult szokásait. Olyan programokat szervezünk, melyek ezt a célt szolgálják: pl. szülői értekezletek, fórumok szakemberek bevonásával, vetítésekkel, prezentációkkal, kiállítások szervezésével, hirdető, tájékoztató, szórólapok felhasználásával, közös élményt biztosító egészségnap, sportnap, gyalogtúrák szervezésével.

Tisztasági és higiénés szokások az óvodában, személyi higiéné:

- ✦ Gondoskodunk az egészséges életvitel feltételeinek biztosításáról: a gyerekek személyes holmijának megfelelő hely, hozzáférhetőség, elérhető WC papír és papírzsebkendő, folyékony szappan.
- ✦ A hulladékkezelés szabályainak megalapozása céljából fedett szelektív szeméttárolókat biztosítunk.
- ✦ Biztosítjuk az intimitást: a WC előtti függönyt, a személyre szóló figyelmet
- ✦ A gyermekek rendszeres kézmosását szokássá fejlesztjük, önálló testápolásra való képességüket elősegítjük.
- ✦ Saját személyes felszerelés használatára tanítjuk (törölköző, fésű, fogmosó felszerelés, evőeszközök, saját ruhanemű, váltóruha, ágynemű.)
- ✦ Környezetünk higiénijának megőrzésére ösztönözzük, a rend helyreállításában való részvételre szoktatjuk gyermekeinket.
- ✦ Az intimitás biztosításával, a gyermek tapintatos, őszinte, segítő ellátásával szükség esetén a testápolást pótoljuk: maszatosság, ápolatlanság, véletlenszerű bepislés, beszélés esetén.
- ✦ Amennyiben a család és az óvoda elvárásaiban túl nagy az eltérés, és a gyermek magatartásában ez szerep feszültséget okoz, feszültségoldó technikák alkalmazásával, és a családdal való együttműködéssel igyekszünk az elvárható higiénés szintet kialakítani. A problémák megoldásába szükség esetén bevonjuk a védőnőt és a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálatot is.

Mentális egészségvédelem:

Az egészséges személyiségfejlődés biztosításának alapfeltétele megóvni a gyermeket az idegrendszeri és lelki életre káros túlzásoktól, devianciáktól, idegrendszeri és pszichés túlterheléstől, kimerüléstől.

Óvodánkban az egészséges életvitel, életmód előtérbe helyezésével erősítjük a családban kialakult helyes életrendet, kompenzáljuk az otthoni hiányosságokat:

- ✚ az egészséges napirend és bioritmus kialakításával
- ✚ kiegyensúlyozott óvodai légkör, kedvező társas miliő működtetésével
- ✚ optimista, nyitott szemléletmóddal, tevékeny életvitellel
- ✚ stressz elhárítással, káros hatások elkerülésével:
  - ✓ gyakori szellőztetéssel,
  - ✓ feszültségoldással, az idegrendszer aktív pihentetésével
  - ✓ szabadlevegőn való játékkal, mozgással, edzéssel
  - ✓ életkoruknak, egyéniségüknek megfelelő szellemi, képességbeli terheléssel, relaxációval
- ✚ gyermekvédelmi feladataink ellátásával
- ✚ a szülőkkel, családokkal szervezett közös programjainkkal
- ✚ A gyermeki személyiség önkibontakoztatási lehetőségeinek megteremtésével
  - ✓ az esélyegyenlőség biztosításával, a hátrányokból eredő hiányosságok pótlásával,
  - ✓ differenciálással, egyéni fejlesztéssel,
  - ✓ a kreativitás felismerésével, fejlesztésével, tehetséggondozással
- ✚ Kisebb rendellenességek, hibák korrekciójának biztosításával
  - ✓ speciális fejlesztés, logopédia, gyógy-testnevelés,
  - ✓ az egészséges táplálkozás lehetőségének megteremtésével
- ✚ Szociális gondozással
  - ✓ életminőség emelésével az óvodai keretek között
  - ✓ a befogadás, beilleszkedés és társas kapcsolatok egészséges fejlődésének segítségével
  - ✓ kirekesztés, bántalmazás megelőzésével (NyugiOvi program), másság elfogadásával, pozitív fegyelmezással
  - ✓ kommunikációra neveléssel, problémamegoldó- és kooperatív technikák alkalmazásával

Az egészség védelme, járványok, fertőzések megelőzésével kapcsolatos higiénés eljárások betartása:

- ✚ Higiénikus, biztonságos környezetet biztosítunk az óvoda helyiségeiben és udvarán.

- ✦ Környezet higiéne megtartására szoktatjuk a gyermekeket: a hulladék szelektív elhelyezése, rend és tisztaság megőrzése, helyreállítása.
- ✦ Járványok terjedésének megelőzésére nevelünk a tisztasági szokások helyes technikáinak elsajátításával: kézmosás, fogmosás, orrfújás, köhögés, tüsszentés, WC használat során.
- ✦ Biztosítjuk szervezetük edzését, mozgásigényük kielégítését.
- ✦ Gondot fordítunk az egészséges és megfelelő mennyiségű táplálkozásra, ivóvíz szükségletük kielégítésére.
- ✦ Az óvodában a gyermekek rosszulléte, megbetegedése esetén a szükség szerinti ellátással, megnyugtatóssal, elkülönítéssel, szülő, orvos értesítésével segítjük mielőbbi szakszerű ellátásukat.
- ✦ A szülők közösség iránti felelősségének megerősítésével igyekszünk elérni, hogy beteg gyermeket ne hozzanak óvodába, felhívjuk figyelmüket a felelőtlen elő-gyógyszerezés, gyógyszeradás következményeire.
- ✦ Kiemelt figyelmet fordítunk a betegségből visszatérőkre, a tartósan beteg, allergiában szenvedő gyermekekre. Fokozatos terhelésüket lehetővé tesszük, (az orvos által javasolt egyedi étrend, légzéskönnyítő pipa, külön kézmosó krém használatát... egyedi megsegítésüket lehetővé tesszük).
- ✦ Az ideális páratartalom eléréséhez párásító készülékeket használunk, gyógynövény illóolajjal fertőtlenítjük a levegőt.
- ✦ A gyermekorvossal, védőnővel rendszeresen kapcsolatot tartunk. Az egészségügyi szűrővizsgálatokat az óvodában előkészítjük, lebonyolításában segítünk.

Gyermek balesetek, sérülések megelőzése:

- ✦ A gyerekeket testi épségük megőrzése érdekében megismertetjük a szükséges szabályokkal, viselkedésformákkal.
- ✦ Ok- okozati összefüggések tudatosítására törekszünk.
- ✦ Eszközök, játékok balesetmentes használatára szoktatjuk őket.
- ✦ Az udvari játékeszközök kötelező négy évenkénti felülvizsgálatát figyelemmel kísérik, illetve kezdeményezzük.
- ✦ Séta, kirándulás alkalmával a közlekedés szabályait megbeszéljük, a megváltozott körülmények veszélyforrásaira felhívjuk figyelmüket, az elvárt viselkedéssel megismertetjük őket.

- ✦ Baleset esetén szükséges tennivalót tudatosítjuk a gyermekekben, hogy minden esetben szóljanak a felnőtteknek! (A veszélyhelyzet megszüntetése, sebellátás, elsősegélynyújtás, a szükség szerinti, elkülönítés, orvos, szülő értesítése a gyermekekkel foglalkozó felnőttek kötelessége.)

Egészséges táplálkozás szokásrendszerének kialakítása:

- ✦ Figyelemmel kísérjük az étrend változatosságát, az ételek minőségét, mennyiségét, hogy az egészséges, a gyermekek életkorának megfelelő és vitamindús legyen. Fontosnak tartjuk, a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só – és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentését, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzését.
- ✦ A heti étrendről tájékoztatjuk a szülőket.
- ✦ Sajátos diétát igénylő gyermekek esetében a szülőkkel együttműködve biztosítjuk az étkezést: pl. tej, tojás, glutén, mogyoró érzékenység esetén. Komolyabb diétát igénylők esetében a szülők biztosítják gyermekük számára az étkezést.
- ✦ A gyermekek táplálkozási szokásait ismeretek átadásával, heti rendszerességű gyümölcsnapok megtartásával, Egészség hét c. program szervezésével, példamutatással alakítjuk.
- ✦ A gyermekek étkezése során tiszteletben tartjuk egyéni étvágyukat, ízlésüket, étkezési ütemüket.
- ✦ Arra ösztönözzük, de nem kötelezzük őket, hogy legalább kóstolják meg, ismerjék meg az új ízeket.
- ✦ A gyerekek fokozott ivóvíz szükségletének kielégítését biztosítjuk /udvaron is, udvari ivókút/.
- ✦ A saját vagy helyben termelt zöldségeket, gyümölcsöket szívesen fogadunk, a csoportokban közösen változatos módon készítjük el és fogyasztják el a gyermekek. Gyümölcs- és zöldségsaláták, gyümölcslevek, turmix italok, aszalt gyümölcs készítésével. Egy-egy jól sikerült étel receptjét megosztjuk a szülőkkel is.
- ✦ Fontos feladatunk az étkezési kultúra megalapozása. Esztétikusan megterített asztal, az étel jellegének megfelelő evőeszköz, szalvéta, pohár, kompótos tányér.
- ✦ Önkiszolgáló és naposi tevékenységek biztosításával a gyerekek önállóan részt vesznek az előkészületekben.

Öltözködés:

- ✦ A réteges öltözködést preferáljuk, ezáltal tudunk alkalmazkodni a napközbeni hőmérséklet változásaihoz. Felhívjuk a szülők figyelmét az időjárásnak megfelelő öltöztetésre, a túlöltözöttség és az alulöltözöttség veszélyeire a gyermekek egészségvédelme szempontjából.
- ✦ A gyermek ruházata legyen kényelmes, tiszta, esztétikus, váltócipője kényelmes, zárt, biztonságos.
- ✦ Minden gyermek számára szükséges legalább egy garnitúra váltóruha.
- ✦ Az óvodai ünnepeken öltözetük legyen alkalomhoz illő.
- ✦ Gondos, önálló öltözködésre, és ruházatuk rendben tartására neveljük őket, ráirányítjuk figyelmüket az időjárásnak és a komfortérzetüknek megfelelő öltözködésre.

Pihenés:

- ✦ A nyugodt alváshoz, pihenéshez optimális körülményeket teremtünk: tiszta, jól kiszellőztetett csoportszoba megfelelő hőmérséklet, kényelmes pizsamanadrág és méretre szabott ágynemű. Fűtési szezonban párologtatót alkalmazunk.
- ✦ A pihenéshez nyugodt légkört biztosítunk, mesével, énekkel, halk zenével, relaxációval, ha igényli kedvenc játékával, párnájával otthonosabbá, kellemesebbé tesszük a délutáni pihenőt
- ✦ A gyermekek egyéni alvási igényét és szokásait figyelembe vesszük
- ✦ Nyári időszakban gondoskodunk a délutáni pihenéshez szükséges kellemes komfortérzet biztosításáról – ebéd előtt szükség esetén lezuhanyozzuk, a megizzadt gyermekeket

Edzés:

- ✦ Edzéssel fokozzuk a gyermekek ellenálló képességét, ez fontos egészségük megőrzéséhez. A változékony és szeszélyes időjáráshoz való alkalmazkodással, edzéssel, kellő védettséget biztosítunk a gyermekek számára.
- ✦ Évszakoknak megfelelő edzést biztosítunk.

A lehető legtöbb időt a szabadlevegőn töltjük, változatos tevékenységek biztosításával igyekszünk elérni, hogy öröm legyen számukra a szabadlevegőn való tartózkodás minden évszakban. Esős időszakban gumicsizma, esőkabát javasolt.

- ✚ Nyáron kerti zuhanyzó, pancsolási lehetőség, vizes játékok használatával
- ✚ biztosítjuk számukra a vízzel való edzést.

Mozgás:

- ✚ Sokoldalú kreatív mozgáslehetőséget biztosítunk a csoportszobákban, tornaszobában, az udvaron és a műfüves pályán egyaránt.
- ✚ A mozgásigény kielégítését változatos tevékenységek feltételeinek megteremtésével biztosítjuk a szabad játékban, és szervezett tevékenységekben, mindennapi egészségfejlesztő testmozgás, délutáni mozgásfejlesztő foglalkozások keretében.
- ✚ A szabadlevegőn való mozgás maximális mértékű kihasználását lehetővé tesszük.
- ✚ Egyéb színtereken is pl. túrázás, kirándulás, alkalmával adódó új mozgásformák, kreatív mozgás lehetőségeinek kihasználására, kipróbálására, gyakorlására alkalmat biztosítunk.
- ✚ Arra törekszünk, hogy a mozgásos játékok adjanak a gyerekek számára igazi mozgásos élményt, felfrissülést, kondíciójuk, erő-, állóképesség és a szervezet teherbíró képességének növelésével.

Környezetvédelmi, megóvási szokások kialakítása, környezettudatos magatartás gyakorlása különféle helyzetekben, tevékenységekben:

- ✚ A mindennapokban energiatakarékosságra törekszünk:
  - ✓ világítással, vízzel, fűtéssel.
- ✚ Környezetkímélő, természetes anyagokat használunk
  - ✓ tárgyi környezetünk egészséges, esztétikus kialakításában
  - ✓ higiénés feltételek biztosításában.
- ✚ Szelektív hulladéktárolással
  - ✓ a köztereken lévő szelektív tárolók rendeltetésszerű használatára nevelünk
  - ✓ a zöld szerves hulladékokat komposztáljuk

- ✓ irodai papírokat külön tároljuk és újrahasznosítjuk.
- ✚ Higiénikus, esztétikus anyagok újrahasznosításával
  - ✓ papírt, textilt, és különféle csomagoló anyagokat barkácsoláshoz, játékokhoz, dekorációhoz felhasználjuk.
- ✚ Környezettudatos életvitellel, tudatos vásárlási szokásokkal.
- ✚ Óvodaudvar rendben tartásával, növények gondozásával (magaságyás, óvodakert).
- ✚ A természet és környezetünk tiszteletére nevelünk mindennapi életünkben és a séták, túrák, kirándulások alkalmával egyaránt, példamutató környezettudatos magatartással. Felhívjuk figyelmüket a jelzéseknek, jelképeknek megfelelő viselkedésre, a környezet rendjének, tisztaságának és az egészségünk megőrzésének összefüggéseire.

III.2. Érezlni, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Célunk:

Érzelmekben gazdag, tapasztalatot, élményt nyújtó óvodai élet biztosításával a gyermeki személyiség erkölcsi és szociális érzékenységének fejlesztése. Etikai, és közösségi normák, szabályok beépülésének elősegítése, erkölcsi tudatuk és magatartásuk alakítása.

Feladataink:

- ✚ önismeret, reális énkép formálása, pozitív értékeinek erősítése
- ✚ önkifejező, önértékesítő gyermeki törekvések segítése,
- ✚ társas kapcsolatok alakulásának elősegítése
- ✚ ösztönök és az érzelmek irányításának képessége, problémamegoldó képesség fejlesztése, empátiára, toleranciára való fogékonyság elősegítése
- ✚ különbözőségek elfogadásának, megértésének elősegítése
- ✚ a gyermekek hozzásegítése a szűkebb és tágabb környezet megismeréséhez, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapja
- ✚ hagyományok ápolása
- ✚ természet szeretetére és óvására nevelés
- ✚ egészség, mint érték közvetítése
- ✚ ok-okozati összefüggések felfedezése, döntések és következmények, tetteinkért vállalt felelősség kialakítása
- ✚ boldogságra való képesség fejlesztése

Tartalma:

Az óvodába lépéskor fontosnak tartjuk, hogy kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket. Ezért beszoktatási rendszerünket mindig a gyermek személyiségéhez igazítva, a szülőkkel együttműködve alakítjuk ki, időt adva a személyes találkozásokra, ismerkedésre, elfogadásra. Vegyes életkorú csoportjainkban lerövidül a beszoktatási idő, mert egy kiépült szokásrendszerű csoportba érkeznek. Látják, utánozhatják a nagyobbak tevékenységét, így hamarabb elfogadják, megtanulják az óvodai életformát. A gyermekek között eredményesebb a szociális tanulás, felgyorsul az önállóságuk fejlődése. Megtanulnak alkalmazkodni, viselkedni. Fokozódik empátiás képességük, természetesebben fogadják el a másságot. Fő alapelvünk, hogy a csoportban a gyerekeket azonos jogok és kötelességek, illetik meg. Nem zavarhatják egymást, és nem lehetnek egymás terhére. A szokás és normarendszer alakításában a gyermekek felé világos egyértelmű elvárásokat közvetítünk, őket szabályokkal védjük, állandó értékrendet és biztonságot teremtünk számukra. Közben engedjük saját határaiknak, korlátaiknak megtapasztalását is, míg az önmagukra, vagy másokra, környezetükre nem káros. Segítjük őket, hogy megtanulják érdekeiket humánus módon képviselni.

Mivel az óvodás alapvetően érzelmevezérelt, fontos feladatunk a helyes elemzés, bírálat. Minden esetben a cselekedetet minősítjük nem a gyermeket. Büntetés helyett a helyzet helyreállítására, konfliktuskezelési technikák bemutatására, rávezetésére helyezük a hangsúlyt. Fontos a felnőttek higgadt, következetes problémakezelő mintája a gyermekek számára. Hogy segíteni tudjuk fontos, a feltétel nélküli szeretet, elfogadás, bizalom, a differenciált, egyéniségéhez illesztett elvárás, - apró lépések értékelése, erősségeiknek, próbálkozásainak kiemelése.

Segítséget nyújtunk a gyermekeknek gondolataik, érzelmeik kifejezésére is. A beszéd és magatartás minta, a hiteles kommunikáció / metakommunikáció növeli tájékozottságukat, önálló problémamegoldó képességüket. Boldogságóra foglalkozások megtartásával hozzásegítjük saját érzelmeiknek a beazonosításához, megnevezéséhez, érzelmeik kifejezésének különféle módjához, mások érzelmeinek felismeréséhez. Ha egy társas helyzetben szükségszerűvé válik, a gyermek figyelmét ráirányítjuk tetteinek következményeire is, mert a felelősség érzésének, az empátiának fontos eleme.

Az óvodai élet során fokozatosan fejlődik az a képessége, hogy megértsen másokat, képes legyen együtt érezni mások érzelmeivel, társakkal való kapcsolatainak keresztül ismerkedik a különféle viselkedési formákkal. Azáltal, hogy másokat is megismer, fokozatosan ismerkedik meg saját határaival, így perszonális és interperszonális intelligenciája együtt fejlődik:

- ✓ képes lesz kapcsolatalakításra és kapcsolattartásra
- ✓ kész lesz a társaival való együttműködésre
- ✓ képessé válik önálló helyzetmegoldásokra, konfliktusok kezelésére
- ✓ saját akaratát úgy érvényesíteni, hogy az ne sértsen másokat
- ✓ felelősséget vállalni tetteiért, s azok következményeiért
- ✓ fokozatosan kezdi felismerni saját helyzetét a csoportban

Különbözőségek elfogadásában, a befogadó, a játék elsődlegességét, az élmények feldolgozását támogató óvodai környezettel és a felnőttek személyes mintájával segítjük, hogy a gyermekekben kialakuljanak olyan erkölcsi tulajdonságok, mint együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség. A társas kapcsolatok alakítására, erősítésére, kooperatív megoldásra ösztönző, páros és mikro- csoportos tevékenységek gyakorlásával is lehetőséget biztosítunk.

Én fejlődés biztosítása, önálló véleményalkotás, döntési képességek fejlődésének elősegítése: - az önkiszolgáló tevékenységek, társas tevékenységek - a játék, a munka, a tanulás folyamataiban a felnőttel való együttműködése során a gyermek aktív részese a nevelési folyamatnak, melyben önállóságuk, akaratuk, szuverenitásuk érvényesülését elősegítjük. Spontán és irányított tevékenységekben olyan élethelyzeteket teremtünk, melyben valóságos tennivalók és problémahelyzetek, érdekes és sokféle tapasztalatszerzésre, irányuló egyéni és közös tevékenységek vannak. Közben segítjük az önálló felfedezést, megtapasztalást a problémahelyzetek önálló megoldását. „Jól átgondolt kérdésekkel” előmozdítjuk a gyermeki gondolkodás folyamatát, és önálló véleményalkotásra, következtetések levonására, döntésre ösztönözzük őket.

Óvodánkban lehetőséget nyújtunk arra, hogy a természeti- és társadalmi környezetünkben a gyerekek felfedezzék a szépet és a jót. Udvari életünk sokszínűségével, helyi és távolabbi túrákkal, kirándulásokkal lehetővé tesszük a felfedezés, rácsodálkozás élményét, miközben megélik, gyakorolják mindezek tiszteletét, megbecsülését, művelését.

A szülőföldhöz való kötődés megalapozását, a kívánt erkölcsi tulajdonságok kialakítását szűkebb és tágabb környezetünk értékeinek bemutatásával, hagyományápolással, ünnepekkel, jeles napokkal erősítjük meg. A tágabb közösség életében való részvétellel, társadalmi szerepekkel ismerkedhetnek meg.

Az érzelmi nevelés hangsúlyozottsága az értelmi neveléssel együtt erősíti meg az egészségnevelés és környezettudatos magatartás szokás- és normarendszerének kialakítását. Az ok-okozati összefüggések felismertetésével elősegítjük a felelős magatartás megalapozását.

Az óvoda és a családi nevelés összhangjára törekszünk, az egységes szemléletű környezetben nevelkedő gyermek a biztos háttér tudatában testi-, lelki harmóniában él önmagával és környezetével, fejlődése kiegyensúlyozott, erőteljes lesz. A család értékrendje, nevelési stílusa, kommunikációs kultúrája, életviteli stratégiái meghatározóak a gyermekek számára. Figyelembe vesszük az eltérő környezetből, különböző attitűddel érkező gyermekek fejlettségi szintjét, differenciálással, egyéni, személyre szóló módszerekkel támogatjuk őket. Szükség szerint a családi nevelést is segítjük intervenciós megoldásokkal, szakemberek bevonásával. (Súlyosabb magatartás probléma, zavar esetén a szülővel együttműködve speciális szakember segítségét kérjük vizsgálat, egyéni fejlesztés biztosítása céljából.)

III.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Anyanyelvi nevelés

Célunk:

A gyermekek beszédkultúrájának, anyanyelvi képességeinek fejlesztése. Folyamatos összefüggő tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kibontakoztatása, a kommunikáció, különböző formái és lehetőségei által.

Feladatunk:

- ✚ Beszélő és beszéltető környezet helyes mintaadással és szabályközvetítéssel.
- ✚ Természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartására ösztönzés.
- ✚ Beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése, szókincs gyarapítása.
- ✚ Kommunikációs jelzések felismerésének, használatának gyakorlása.
- ✚ Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.
- ✚ A magyar nyelv kultúrkincsének színes, élményszerű átadása.
- ✚ Együttműködés a logopédussal, családdal a megelőzés és a korrekció területén.
- ✚ Az anyanyelvi képességek terén tehetséges gyermekek fejlesztése, heti rendszerességű délutáni műhely foglalkozások keretében.

Tartalma:

A szocializáció folyamatában a beszéd a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének és gondolkodásának eszköze. Valamennyi tevékenységi forma keretében lehetőségünk van az anyanyelvi nevelésre, ezeket a lehetőségeket igyekszünk minél jobban kihasználni. Az óvoda alkalmazottainak kommunikációja őszinte, mintaértékű és követendő példa kell, hogy legyen a gyermekek számára.

A természetes beszéd és kommunikációs kedv ösztönzésével, és fenntartásával beszélgetőköröket szervezünk, beszédhelyzeteket teremtünk. Beszédtanítás helyett beszélgetünk a gyermekekkel.

Gyermekei kérdések támogatásával lehetőséget biztosítunk a folyamatos beszéd gyakorlására, a gondolkodás fejlesztésére.

A gyermek beszédkedvének felébresztése és megtartása érdekében a gyermeket érdeklődéssel hallgatjuk, tartózkodunk a homályos, félrevezető válaszoktól, a javítgatásoktól, a szülőket is erre kérjük.

Az egyéni beszéd sajátosságainak figyelembevételével, nyelvi játékokkal, játékos feladatokkal segítjük a gyermekek eltérő anyanyelvi képességeinek (artikuláció, beszédértés, szóbeli emlékezet) továbbfejlesztését.

A kommunikáció, különböző formáinak gyakorlására lehetőséget biztosítunk a különféle nevelési helyzetekben, tevékenységekben.

A kiemelkedő képességű gyermekeknek tehetségfejlesztő műhelyprogram keretén belül is lehetőséget biztosítunk – a drámapedagógiai módszerek alkalmazásával –, hogy tehetségüket, kreativitásukat minél jobban kibontakoztathassák.

Értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk:

A gyermekek megismerő és értelmi képességeinek fejlesztése, változatos tevékenységek szervezésével, tapasztalati lehetőségek, élmények biztosításával.

Feladataink:

- ✚ A kognitív képességek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való fejlesztése, gyakorlással, alkalmazással.
- ✚ A kezdeményezett tevékenységi formákban érvényesüljön:
  - ✓ a spontán tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése
  - ✓ további élmények, ismeretek szerzésének biztosítása
  - ✓ értelmi képességek (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése
  - ✓ érzelmi motiváció kihasználása.
- ✚ Egyéni tanulási utak támogatása, gyermeki szükségletekhez és egyéni képességekhez igazodva.
- ✚ A differenciált fejlesztés keretében az egyéni képességek egyéni ütemű fejlődésének biztosítása.

- ✦ Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében vizsgálat kezdeményezése, egyéni fejlesztésük biztosítása.
- ✦ Tehetséggondozás az átlag feletti, vagy speciális képességekkel rendelkező, kreatív gyermekek körében heti rendszerességű délutáni műhely foglalkozások alkalmával
- ✦ Az eredményes iskolakezdés segítése érdekében Difer mérés végzése, a mérési eredményekre alapozva a fejlődés figyelemmel kísérése.

Tartalma:

Az óvodai környezetben, valamint szűkebb és tágabb környezetünkben teret adunk a gyermekek természetes megismerési vágyának, kíváncsiságának és érdeklődésének kielégítésére. Ösztönző környezet biztosításával elősegítjük valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését.

A gyermeki érdeklődésre épített, élményközpontú, a személyes és sokoldalú meg tapasztalást lehetővé tevő fejlesztés biztosításával segítjük a gyermeki gondolkodás fejlődését, ismeretek rendszerezését, bővítését, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlását.

Figyelembe vesszük a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, különböző attitűddel és képességekkel érkező gyermekek fejlettségi szintjét, differenciált neveléssel segítjük őket. Fontosnak tartjuk a gyermekek képességeinek megismerését, diagnosztizálását. A kognitív képességek célirányos és tudatos fejlesztését, indokolt esetekben speciális szakemberek bevonását, a különös figyelmet igénylő gyermekek mielőbbi megsegítésébe.

Törekszünk a gyermeki alkotóképesség, kreativitás ösztönzésére, megőrzésére. A kiemelkedő képességű gyermekeknek lehetőséget biztosítunk műhelymunka keretén belül alkotóképességük kibontakoztatására.

IV. Az óvodai tevékenységrendszer formái és az óvodapedagógus feladatai

IV.1. A játék

Célunk:

A játék élménye által a kisgyermek pszichikus szükségletei kielégüljenek. Formálódjon tájékozódó képességük, bővüljenek ismereteik önmagukról és környezetükről. Pozitívan alakuljanak kapcsolataik, konfliktuskezelési módszereik. Egészségesen fejlődjön gyermeki személyiségük.

Feladataink:

- ✚ Napirenden belül elegendő idő biztosítása a hosszantartó, zavartalan játékra.
- ✚ Minél gazdagabb játékfeltétel és megfelelő csoportlégkör biztosítása.
- ✚ Közös élmények és tapasztalatszerzés biztosítása.
- ✚ Játsszóhelyek kialakítása a különböző játékformákhoz, egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagok, játékszerek biztosításával.

Tartalma:

A játék az óvodai nevelés leghatékonyabb és legfejlesztőbb eszköze. Az óvodában fontos a szabadjáték túlsúlyának érvényesülése.

Tudatos jelenlétünkkel, elfogadó, segítő, támogató attitűddel, differenciált módszerekkel, az indirekt irányítás felelősségével alakítjuk a játékhelyzeteket.

A játszótér változtathatóságának, rugalmas átalakíthatóságának, átjárhatóságának biztosításával adunk lehetőséget a gyermekek elképzeléseinek, kreatív játékaiknak, támogatjuk alkotókedvüket.

A játékeszközök megválasztásánál előtérbe helyezzük a természetes anyagból készült, esztétikus, biztonságos játékokat. Kirándulások, séták alkalmával gyűjtjük a „természet kincseit”, preferáljuk az ezekkel való játékot. Újrahasznosítással készített játékaink tárháza bőséges.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre kettős figyelmet fordítunk, támogatjuk a játékban a beilleszkedésüket, egyéni fejlődésüket.

Figyelmet fordítunk a közösségi élet, a játék szabályainak, normáinak gyerekekkel közös formálására, a gyermeki véleménynyilvánításra és döntőképeségük erősítésére, különös tekintettel a konfliktushelyzetek megoldási lehetőségeire.

Az udvari játéktevékenység: az évszakok által nyújtott udvari játéklehetőségek biztosítása mellett, szerepet kap a benti játékok folytatásának lehetősége, babázás, mesekönyv nézegetés, rajzolás, barkácsolás, különféle társasjátékok, konstrukciós építő játékok, szimbolikus és szerepjátékok, szabályjátékok.

Játékformák:

- ✓ Gyakorló játék (konstrukciós játék)
- ✓ Szimbolikus és szerepjáték: színlelő játék, szerep játék, fantáziajáték, bábozás, dramatizálás, alkotó játék, barkácsolás, népi gyermekjátékok
- ✓ Szabályjáték, mozgásos játékok

IV. 2. Munkajellegű tevékenységek

Célunk:

A munka és a munka jellegű játékos tevékenységek megszerettetése, a munkához való pozitív attitűd kialakítása. A munka értelmének feltárása. Az elvégzett munka megbecsülésére nevelés.

Feladataink:

- ✚ A gyermek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekezzünk felhasználni nevelési céljaink megvalósítása érdekében.
- ✚ Munkavégzéshez szükséges attitűdök formálása céljából vezessük rá a gyermeket a feladatok értelmére, és érzelmileg erősítsük meg.
- ✚ Az önkiszolgálás és a közösségért végzett munkajellegű tevékenység eredményeinek tudatosításával az elvégzett feladat jelentőségének megláttatása, elismerése, megbecsülése.
- ✚ Feladatadásnál a gyermek egyéniségének és képességeinek figyelembe vétele
- ✚ Önállóságra, céltudatosságra, kitartásra, felelősségre, kötelességteljesítésre nevelés
- ✚ Problémamegoldó képesség fejlesztése
- ✚ Évszakhoz kapcsolódó alkalmoszerű munkák szervezése, értelmezése

Tartalma:

A munka a gyermek számára önként vállalt - örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység. Lehetőséget nyújt a tapasztalatszerzéshez és a környezet megismeréséhez.

Az önkiszolgálás és közösségért végzett munka, és munka jellegű játékos tevékenységek eredményei tudatosodnak a gyermekekben, ezért fontos minden óvónő számára az elvégzett feladat jelentőségének megláttatása, elismerése, megóvása.

A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra készítés, kérés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) gyakorlása, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalásával segítjük a gyermekek tudatos cselekvési készségeinek, munkához való hozzáállásának fejlődését.

Arra ösztönözzük a gyermekeket, hogy a magukkal kapcsolatos minden teendőiket a lehető legkorábbi időtől kezdve próbálják önállóan elvégezni.

Önkiszolgáló tevékenységeik: öltözködés, ruhaneműk, játékok elrakása, tisztasági és higiénés szokások, saját szükségleteik ellátása

Bevonjuk őket a közösségért végzett tevékenységekbe: naposság, teremrendezés, mosdó felelősség, megbízatások teljesítése

Környezetünk ápolásába: udvar és terem rendezésbe, kerti munkákba, az élősarok ápolásába, kisállatok etetésébe, gondozásába

Megismertetjük őket a szerszámok rendeltetésszerű, és balesetmentes használatával.

IV. 3. Mozgás

Célunk:

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás biztosítása, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho-motoros készségek és képességek kialakításának formálása és fejlesztése.

Feladataink:

- ✚ az egészségfejlesztő testmozgás biztosítása minden nap, figyelembe véve az egyéni szükségleteket és képességeket
- ✚ sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formák, játékok
- ✚ szabad levegőn való mozgás maximális kihasználása
- ✚ a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulása és gyakorlása a mindennapokban
- ✚ kondicionális képességek pl. erő, állóképesség fejlesztése, izomegyensúly kialakítása fontos a helyes testtartáshoz
- ✚ mozgáskoordináció fejlesztése
- ✚ spontán és szabad játékok, valamint irányított mozgásos tevékenységek által a gyermek személyiségének fejlesztése (pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás)
- ✚ kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazása
- ✚ a mozgás területén tehetséges gyermekek felismerése és gondozása, Ovi-Foci program keretében heti rendszerességgű, délutáni foglalkozások alkalmával
- ✚ a mozgásfejlődésben elmaradt és/vagy részképesség problémákkal küzdő gyermekekkel való délutáni foglalkozás, tartásjavítás játékos formában

Tartalma:

A gyermekek számára a napi rendszeres egészségfejlesztő testmozgás színes és gazdag lehetőségét kínáljuk, teremben, tornaszobában és udvaron egyaránt. Változatos mozgásfejlesztő eszközöket biztosítunk a gyermekek mozgás repertoárjának szélesítésére. Mozgásra inspiráló, biztonságos környezet kialakítására törekszünk. Mindennapos mozgásra, valamennyi gyermek számára változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségeket biztosítunk, a gyermek fejlettségének és érdeklődésének, temperamentumának megfelelően. Irányított testmozgás tevékenységek szervezése során figyelembe vesszük az egyéni fejlődés ütemét, annak átlagtól való eltérését. Tervezett, szervezett, irányított mozgásos játékokkal, a mozgáskultúra fejlesztésére, koordinált mozgás alakítására, téri tájékozódás elősegítésére törekszünk. A játékoság alapvető feltétele a mozgásfejlesztésnek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is. Mozgásos óvodaszintű programjainkkal az egészségmegőrzés szemléletmódjának megerősítését segítjük elő közvetlen környezetünkben is, egészségnap, sportnap, világgyalogló nap, séta, túrázás, kirándulás szervezésével, a helyi lehetőségek figyelembevételével. Szolgáltatásainkban helyet kap az úszás, tánc és egyéb a gyerekek egészséges fejlődését, mozgáskultúráját szolgáló tevékenység is.

IV.4. A műveltségterületek tevékenységeiben megvalósuló tanulás**Célunk:**

A gyermekek tapasztalatainak sokoldalú bővítése, rendszerezése, pozitív attitűdök erősítése, és képességeik fejlesztése.

Feladataink:

- ✚ differenciált nevelés
- ✚ személyre szabott pozitív értékelés
- ✚ sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálása
- ✚ tapasztalatszerzés és felfedezés lehetőségeinek biztosítása
- ✚ kreativitás erősítése

Tartalma:

A gyermeki személyiség fejlesztését, az életkori, fejlődési sajátosságok figyelembevételével, az interaktív tanulási-tanítási módszerekkel erősítjük meg.

A tanuláshoz jól megválasztott szervezeti és időkereteket biztosítunk.

Az egyéni tanulási utakat, a gyermeki szükségletekhez és egyéni képességhez igazodva támogatjuk, játékos, cselekvéses tanulással, a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzéssel. Személyre szabott pozitív értékeléssel segítjük a gyermek személyiségének kibontakoztatását.

Lehetőséget biztosítunk az önálló véleményalkotásra, döntési képességek megalapozását, problémahelyzetek mérlegelésével, a cselekvéses tanulásból adódó tapasztalatok közös összegzésével, irányított spontán megfigyelésekből adódó vélemények cseréjével, rendszerezésével oldjuk meg.

IV.5. Műveltség területek

Külső világ tevékeny megismerése

Célunk:

A természeti és társadalmi környezet megismerésével sokszínű tapasztalatokhoz, tájékozódásra, eligazodásra alkalmas ismeretekhez, juttatni a gyerekeket. A természetet szerető, védő emberi értékek formálása, környezettudatos magatartás megalapozása.

A szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményének, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeinek megismertetése, megszerettetése.

A gyermeki tevékenységek közbeni ismeretszerzés biztosítása a környező valóság formáiról, mennyiségi viszonyairól, tárgyak tulajdonságairól (matematikai tartalmú tapasztalatok).

Feladataink:

- ✚ biztosítsunk megfelelő időt, helyet, eszközöket, alkalmat a spontán és szervezett a tapasztalat és ismeretszerzésre, a környezetkultúra, és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására
- ✚ a természeti-, emberi-, tárgyi környezet megismerését szolgáló témakörök felhasználásával, biztosítsuk az óvodások eligazodásához szükséges ismereteket
- ✚ természeti és társadalmi környezethez való pozitív viszony kialakítása, a környezetvédelem igényének megalapozása
- ✚ baleset-megelőzésére nevelés
- ✚ matematikai nevelés

Tartalma:

A szülőföld, hazai táj, a népi, helyi, családi hagyományok, szokások és tárgyi kultúra értékeinek megismerését közvetítő tapasztalatszerzési lehetőségek tervszerű biztosításával segítjük a gyermekek eligazodását közvetlen és tágabb környezetében, identitástudatának formálódásában.

A külső világ tevékeny megismerésének témaköreit az aktuális évszakokhoz, eseményekhez igazítjuk. Jeles napok, ünnepek, és hagyományörzés formájában közvetítjük az egyetemes nemzeti és helyi kultúra értékeit, hagyományait.

Megismertetjük a gyermekeket a környezetvédelem alapjaival, a föld, a víz, a levegő, a növény és az állatvilág, valamint a tájvédelem meghatározó szerepével.

Személyes példamutatással segítjük a környezetvédelmi szokások alakítását (pl. takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral).

A csoportszobákban és az óvoda előterében természetsarkot alakítunk ki, mely alkalmat nyújt a növények, termések, ásványi anyagok megismerésére, növények gondozására. Az óvoda udvarán a gyermekeknek lehetőségük van közvetlen megfigyelésekre, tapasztalatszerzésre, kertgondozásra (konyhakert, magaságyások) a növények fejlődésének nyomon követésére, felhasználására.

Helyi túrákat, kirándulásokat szervezünk szűkebb és tágabb környezetünk megismerése céljából. Lehetőséget biztosítunk az állatok megfigyelésére (rovarhotel, „süngarázs”, méhlegelő, háztáji gazdaságok látogatása, Madárbarát kert programba való bekapcsolódás, állatasszisztált foglalkozások szervezése), és arra is, hogy tapasztalatot szerezzenek kisebb gondozási feladataikban, ellátásukban.

Épített környezetünk értékeire is ráirányítjuk a gyermekek figyelmét.

Terepgyakorlatokat szervezünk, mely a természettudományos ismeretek mellett, az élővilág az életközösség megismertetésére motivál, észreveteti a legapróbb növényt, rovar, meghallatja a madarak és más állatok hangját, ráirányítja figyelmüket a természet szépségeire. Észrevetjük az életidegen, oda nem illő dolgokat. Elősegítjük a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és környezetalakításban. A fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Baleset megelőzésére nevelés céljából ismertetjük meg a gyerekeket a biztonságos életvitel szokásaival, fejlesztjük önfegyelmüket, szabálytudatukat és helyes magatartásukat. Sétáink során gyakorolják a gyalogos közlekedés szabályait. Ismeretlen új környezetben (kirándulások, túrák) előzőleg megbeszéljük a lehetséges veszélyeket, az elvárt viselkedés szabályait.

A matematikai érdeklődés felkeltése, logikus gondolkodás megalapozása a minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása része mindennapi életünknek. A spontán helyzetek matematikai tapasztalatszerzésre való felhasználása mellett, a tevékenységekben való alkalmazás lehetőségeinek gazdagítása, problémahelyzetek teremtése, a gyerekek egyéni fejlődésének nyomon követése, differenciált fejlesztés a feladatunk.

Verselés, mesélés

Célunk:

Változatos irodalmi élmények hatására esztétikailag érzékeny, érzelmi, értelmi, etikai téren fejlett, fogékony gyermek nevelése, a testi-lelki harmónia egyensúlyban tartása.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felcseveztető mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művekkel a magyar kultúra értékeinek átörökítése.

A könyv, az irodalom, a művészetek iránti érdeklődés megalapozása.

Feladataink:

- ✚ népi, klasszikus és kortárs irodalmi művek megismertetése, változatos irodalmi élmények közvetítése
- ✚ életkori sajátosságoknak, csoportösszetételnek megfelelő igényes irodalmi anyag összeállítása.
- ✚ mindennapos mesélés, verselés, bábozás, dramatizálás által az anyanyelvi kultúra fejlesztése
- ✚ a gyermekek gondolkodásának képzeletének, kifejezőképességének fejlesztése

Tartalma:

A mindennapos meséléssel, mondókázással, verseléssel az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozását, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelését valósítjuk meg. Lehetőséget biztosítunk a vers, mese élményeinek változatos feldolgozására.

A csoportösszetétel figyelembe vételével választjuk ki a mese, vers anyagát a népi, klasszikus és kortárs irodalmi művekből.

A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítését, a saját vers és mesealkotás megalapozását változatos módszerek alkalmazásával (pl. mesealakok, szituációk megjelenítése dramatizálással, ismert mese befejezése, mozgásos átváltozás, utánzás, fantázia játékok, gyermek meséje egy-egy ismert mesehősről...) valósítjuk meg.

A gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása, az önkifejező képesség gazdagítása érdekében változatos tevékenységeket (pl. mesebefejezés rajzzal, saját mesekönyv, leporelló, meseillusztráció készítése kedvenc mesékhez) biztosítunk.

A megfelelő anyagválasztás, kifejező előadásmód, az irodalom nyelvi stilisztikai eszközeinek kihasználása a gyermeki beszéd-kommunikáció fejlődése, fejlesztése érdekében történik. Az irodalmi élmény együtteséből fakadó beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazásával (meseprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok) elősegítjük a gyermeki megnyilvánulásokat.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Célunk:

A gyermekek zenei hallásának éneklési és megjelenítő képességének formálása. Zenekedvelő emberek nevelése, elsősorban a néphagyományokon alapuló zenei anyaggal, klasszikus- és kortárművekkel.

Feladataink:

- ✚ ölbeli játékok, dalok, mondókák, énekes játékok által a zene az éneklés megszerettetése
- ✚ néphagyományok, népi játékok beépítése
- ✚ közös éneklés, közös dalos játék, tánc örömeinek megéreztetése
- ✚ ritmus, mozgás fejlesztése
- ✚ zenei ízlés formálása, mozgáskultúra fejlesztése, olyan zenei élmények biztosítása melyek által elősegítjük zenei anyanyelvünk megalapozását
- ✚ játékos zenei alkotókedvük ösztönzése, gyermeki improvizációs kedv segítése

Tartalma:

Zenei nevelésünk anyagát az énekes népi játékok, gyermek és néptáncok és az igényesen válogatott kortárművészeti alkotások alkotják, ezek fontos eszközei gyermekeink zenei képességfejlesztésének (mozgás, egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás), és zenei kreativitásának alakítására.

A nap bármely szakában találunk alkalmat a közös éneklésre, játékra, táncra, zenélésre, zenehallgatásra, környezetünk hangjainak megfigyelésére. A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermekek mindennapi tevékenységének.

A gyermekek számára elérhetők a ritmushangszerek, a népi játékok kellékei és egyéb eszközök, melyek önkéntes játékindításra ösztönzik őket.

Helyi sajátosságok, gyűjtött ének-zenei anyagok felhasználásával erősítjük identitástudatukat.

Beszéd és zenei hallásuk fejlesztését a hangzók helyes formálásával, szókincsbővítéssel, légzéstechnikák gyakorlásával segítjük elő. Egyéni megnyilvánulásait bátorítjuk improvizálás lehetőségeivel és felelgetős énekes játékokban.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Célunk:

A gyermeki élmény- és fantáziavilág gazdagításával, az önkifejezés képességének fejlesztése.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés során a gyermeki személyiség fejlesztése.

Feladataink:

- ✚ az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása
- ✚ eszközök célszerű, biztonságos, takarékos, kreatív használatára szoktatás
- ✚ a belső képek gazdagítása, a gyermeki ábrázolás ösztönzése, alkotólélgkör teremtésével változatos lehetőségek felkínálása
- ✚ sajátos szín és formavilág
- ✚ a tárgyi kultúra értékeinek megismerése, tisztelete, megbecsülése

Tartalma:

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek élményei és tapasztalatai megjelenjenek munkáikban, és úgy ábrázolhassák, a világot amilyenek ők látják. Mindennapi óvodai életünkben a rajzolás, mintázás, festés, kézimunka, műalkotásokkal való találkozás lehetőségeit is megteremtjük a gyermekek számára. Megismertetjük őket a rajzolás, mintázás, kézimunka különböző technikai alapelemeivel, eljárásaival, az eszközök használatával. Az eszközöket elérhető helyen tartjuk, és az egész nap folyamán teret biztosítunk az ábrázolás tevékenységeire. Megismertetjük a gyermekeket a különféle anyagokkal, többnyire környezetbarát természetes anyagot használunk. Barkácsolás keretében újrahasznosítható anyagokat is felhasználunk. A gyermekeknek alkalmat nyújtunk a hagyományos óvodai ábrázolás eszközei és technikái mellett arra is, hogy megismerhessék, és használhassák a népi-kismesterségeket őrző technikákat, és

eszközöket is. A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd, a különféle érzékelési formák és az esztétikai érzék együttes fejlesztésére törekszünk (pl. térbeli kiterjedések, formák, színek, anyagok megnevezése, érzékelés, látás, hallás, szaglás, tapintás útján). A gyermekeket bevonjuk környezetünk dekorációinak elkészítésébe, a gyermeki alkotásokkal óvodánkat díszítjük, és kiállításokon mutatjuk be. A tehetséges és kreatív alkotásokkal rajzpályázatokon is sikeresen részt veszünk.

IV.6. Óvodai ünnepek és hagyományok

Célunk:

A gyerekek identitástudatának alakítása, pozitív érzelmi kapcsolat megteremtése a természeti és társadalmi környezettel.

Feladatunk:

- ✚ Élményszerűen feltárni, megmutatni a megőrzött természeti és emberi kulturális értékeket, hagyományokat.
- ✚ A szülőföldhöz való kötődés megalapozása.
- ✚ Az ünnepek emelkedjenek ki az óvodai élet mindennapjaiból, mind külsőségeiben, mind belső tartalmában.
- ✚ Az évről évre visszatérő ünnepek, hagyományok, jeles napok adjanak biztonságos, megnyugtató eligazodást értelmi, érzelmi szinten egyaránt.
- ✚ Az évkör rendszeresen visszatérő különféle ünnepei, tevékenységei közvetítsék annak örömeit, hangulatát és segítsenek kialakítani az emberi együttélés szabályait.
- ✚ Alakuljon ki az egymásért, környezetünkért érzett felelősség.
- ✚ A gyermek legyen cselekvő részese az ünnepek előkészületeinek.
- ✚ Biztosítsunk teret a széles körű, és változatos érzelmi megnyilvánulásoknak, a bensőséges ünnepeknek, a vidám, felszabadult szórakozást biztosító alkalmaknak, az izgalmas, várakozásokkal teli előkészületek megtapasztalásának.

Tartalma:

A gyermekek születés- és névnapja: minden gyermekcsoportban a hagyományoknak megfelelően kerül megrendezésre, a személyes köszöntésen túl erősíti az egymás iránti figyelmet, figyelmességet.

Jeles napok: a jeles napokhoz kapcsolódó tevékenységek által olyan értékeket közvetítünk, melyek felhívják a gyermekek és szüleik figyelmét a környezet és egészség

összefüggéseire, a tudatos életvitel fontosságára. Programjainkon előnyben részesítjük: a természetben megfigyelhető, tapasztalatokat nyújtó sokszínű, élményeket jelentő tevékenységeket. Kiemelt tevékenységeinkbe lehetőség szerint bevonjuk a családokat is kiállítás, sportnap, egészséghét, világgyalogló nap, advent, közös munka parkosítás alkalmával.

Jeles napjaink: Autómentes nap, Állatok világnapja, Víz napja, Föld napja, Madarak és fák napja, Környezetvédelmi világnap.

Népi hagyományok: a népi kultúra értékeinek bemutatásával, helyi hagyományok, megelevenítésével megismertetjük a gyerekeket. Beszélünk a szokások eredetéről. Megismertetjük a régi öltözködési, életmódbeli szokásokat, a népi kismesterségeket, és lehetővé tesszük a népi kézműves technikák kipróbálását is. Szövés, fonás, körmöcskésés, álarckészítés, tojásfestés.

Hagyományőrző tevékenységeink: Mikulás, Lucázás, Betlehemezés, Kiszézés, Farsang, Húsvéti népszokások, táncház.

Nemzeti ünnepeink: a városi ünnepeken való részvétellel és szerepléssel segítjük elő egy nagyobb közösséghez, a szülőföldhöz való tartozás értelmi, érzelmi megalapozását.

Nemzeti Ünnepe - Március 15.

A gyermeki élet hagyományos ünnepei: a gyermekek számára alkalmat biztosítunk kis műsor, előadás keretében csoportos és egyéni megnyilvánulásokra, ajándékozással.

Anyák napja, Évzáró

Harmatcsepp napok: óvodánk névadásának hagyományos, sajátos ünnepe, melyen tágabb környezetünk számára is betekintést engedünk óvodánk életébe.

Kiállítások, fotók és gyermekmunkák bemutatásával, kis előadások keretében tehetséges gyermekek bemutatkozásával, játszóházi tevékenységekkel, pályázatokra beérkezett alkotások bemutatásával.

A kiscsoportosokat oviemlékével ellátott, összetartozást jelképező kendő felkötésével, „avatjuk” Harmatcsepp óvodásokká, valamint szórakoztató gyermekműsorokkal tesszük még emlékezetesebbé és hangulatosabbá ezt a napot.

V. A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. **Az iskolakezdéshez** az alábbi feltételek megléte szükséges: **testi, lelki és szociális érettség**, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.

a.) **A testileg egészségesen fejlődő gyermek** hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b.) **A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek** az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a tér- és érzékelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a tér- és tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevézés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az értelmileg egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtaikat alkot, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő

növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére **a gyermekek szociálisan is éretté** válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. **A három éves kortól kötelező óvodába járás** ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

4. **A sajátos nevelési igényű gyermekek** esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

5. **A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek** iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

VI. Szolgáltatások

Célunk:

Az óvodás gyermekeinknek olyan tevékenységek biztosítása, melyek életkori sajátosságaiknak megfelelnek, és személyiségfejlődésüket pozitívan befolyásolják.

Feladataink:

- ✚ a szülői igények felmérése
- ✚ nevelési év elején az óvodapedagógus gondoskodik arról, hogy a szülő aláírásával nyilatkozzon gyermeke fejlesztő és egyéb foglalkozásokon való részvételéről
- ✚ az óvodai szolgáltatások szervezését pedagógiai tudatossággal, a lehetőségek mérlegelésével a törvényi előírásoknak megfelelően választjuk ki

- ✚ a szervezési feladatokat az éves munkatervben rögzítjük

Tartalma:

Intézményünkben a szolgáltatásokat a helyi igények és lehetőségek, nevelési és pedagógiai szempontok mérlegelésével szervezzük meg. A foglalkozások mindegyikét kompetens szakemberek végzik.

VII. A pedagógiai munka tervezése, mérés, értékelés

VII.1. A tervezőmunka és a csoportnapló

Cél:

- ✚ A hatékony és eredményes pedagógiai munka érdekében a pedagógiai tervezés egy tudatos alkotófolyamat legyen.
- ✚ Tervezési dokumentumaink naprakészek, változatosak jól áttekinthetőek legyenek.

Feladat:

- ✚ Intézményünk Pedagógiai Programjának célrendszerét az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával összhangban tervezzük.
- ✚ Intézményünkben 2023-ban bevezetett, 2024 szeptemberétől kötelezővé tett OviKréta (Köznevelési Regisztrációs és Tanulmányi Alaprendszer) alkalmazással való további ismerkedés, gyakorlati alkalmazása.
- ✚ Az Oktatási Hivatal által közzétett, a köznevelési intézményekre vonatkozó TÉR (teljesítményértékelési rendszer)- dokumentumok elkészítése a pedagógusok és vezetők teljesítményértékeléséhez.
- ✚ Életkori sajátosságoknak megfelelő, fejlettségi szintet differenciáló és csoporthoz igazított műveltségterületek közvetítése.
- ✚ A gyermek előzetes ismereteire, tapasztalataira és az aktualitásokra épülő tudatos tervezés.
- ✚ Értékteremtő, értékátadó műveltségi anyag kiválasztása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✚ A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 91.§ (2.), (3.) szerinti csoportnaplót vezet.
- ✚ A csoportnaplóban feltünteti az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és

lezárás helyét és időpontját, az óvodaigazgató aláírását, az óvodai körbélyegző lenyomatát, a Pedagógiai Program nevét.

✚ Figyelembe veszi az óvodai csoportnapló kötelező tartalmi elemeinek felvezetését és tervezését:

- A gyermekek nevét és óvodai jelét.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek számát.
- Azon gyermekek számát, akik bölcsődei ellátásban részesültek.
- A napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket.
- A hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó heti rendet napi bontásban.
- A nevelési éven belüli időszakonként a nevelési feladatokat
- A szervezési feladatokat.
- A tervezett programokat és azok időpontjait.
- A gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit, az értékeléseket.
- A hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását, a látogatás szempontrendszerét, az eredményt.

✚ Intézményi elvárásként a csoportnapló tartalmazza továbbá:

- Egészségügyi adatok nyilvántartását.
- Fejlesztő pedagógiai ellátást igénylő gyermekek nevét.
- Logopédiai ellátást igénylő gyermekek nevét.
- Befogadási terv és csoportprofil elkészítését.
- Óvó-védő szabályok baleset megelőzésével kapcsolatos intézkedések.
- Szülői nyilatkozatok.
- Csoportnaplók ellenőrzési lapját.

✚ Egy nevelési évben két alkalommal nevelési tervet készít, amelyet értékelés követ.

✚ A heti tervekben két fejlettségi szinten történő tervezést valósít meg.

- ✚ A nevelési tervek pedagógiai tartalma a gyermekek fejlesztésére fókuszál, konkrétan meghatározza, mi a fejlesztési cél, hová kívánja eljuttatni a gyermekeket az adott fejlettségi szinten.
- ✚ Amennyiben van SNI gyermek, hátrányos helyzetű gyermek a csoportban, a nevelési terv tartalmazzon rávonatkozóan fejlesztési célokat.
- ✚ A tevékenységekben megvalósuló tanulás ütemterve heti tervezéssel készül.
- ✚ A heti terv egymással összefüggő tevékenységterveket tartalmaz.
- ✚ A tevékenységekben megvalósuló tanulást a következő elemekkel tervezi: téma, cél, feladat, módszer, eszköz, szervezeti forma, a differenciálás két szintje.
- ✚ A nevelési év augusztus 31-ig tart, a tervező munka tükrözi a nyári időszak feladatait is.
- ✚ A tervezésnél érvényesíti a következő pedagógiai elveket:
  - A tervezés a csoport fejlettségi szintjéhez igazodik.
  - Előre átgondolt, tudatos.
  - Hagyományokra és innovatív elemekre egyaránt épül.
  - Érvényesül a komplexitás.

VII.2. A mérés értékelés folyamata és dokumentációja

Cél:

- ✚ A gyermek önmagához viszonyított fejlettségi szintjének, állapotának megismerése.

Feladat:

- ✚ A fejlődés folyamatának nyomon követése, megfigyelése, mérése, értékelése, a kapott eredmények alapján a továbbfejlesztés.
- ✚ A fejlesztés irányvonalának meghatározása, a legmegfelelőbb fejlesztési eljárások kiválasztása.

Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során:

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 93/A. § (1) (2) szerinti, a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentációt vezet. (A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát).

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza:

- A gyermek anamnézisének.
- A befogadási-beszoktatási időszak végén a tapasztalatok rögzítését.
- A gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint intézményi elvárásként a játékra, munka jellegű tevékenységekre vonatkozó megfigyeléseket, és az egészségi állapotra vonatkozó (testi fejlettség, látás, hallás) megállapításokat.
- A gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt.
- Amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző óvodapedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait.
- A szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait
- A szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

Az anamnézist az óvodapedagógusok az első óvodai év megkezdése előtt a szülővel közösen töltik ki, erre kialakított űrlap alapján. Szükség esetén az intézmény hivatalból kezdeményezi (a szülő tájékoztatása és/vagy egyetértése mellett) a szakértői vizsgálat megindítását, melyhez a szükséges nyomtatványt az óvodapedagógus tölti ki.

A gyermekek fejlesztését a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Mezőkövesdi Tagintézményének utazó gyógypedagógusai végzik intézményünkben, akikkel az óvodapedagógusok rendszeresen konzultálnak.

Az óvodapedagógusok a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentációban megfigyeléseik és mérési eredmények alapján rögzítik a gyermek fejlettségét. Rendszeresen, évente minimum két alkalommal tájékoztatják a szülőt a gyermek fejlődéséről. A tájékoztatást a szülő aláírásával hitelesíti.

A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció (a gyermekek intézményen belüli könnyebb átjárhatósága, továbbfejlesztése érdekében) egységes mindkét intézményben.

A megfigyelésen túl, a gyermekek fejlettségének mérésére a DIFER (Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló és Kritériumorientált rendszer) mérőeszközt használja minden óvodapedagógus.

A gyermeket öt éves korában az óvodapedagógusok mérik fel (DIFER mérés), és a kontrollmérést amennyiben szükséges szintén az óvodapedagógusok végzik.

Minden óvodapedagógus nagy hangsúlyt fektet a gyermekek fejlettségét bemutató dokumentációk bizalmas kezelésére.

VIII. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

VIII.1. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló kiemelt intézkedések

Óvodánk a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára a miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program szerint óvodai fejlesztő programot szervez. Az **Esélyegyenlőségi Óvodai Programot** nevelőtestületünk 2024.augusztus 26.-án elfogadta.

Az óvodai fejlesztő programban az a gyermek vehet részt, aki a Gyvt. 67/A. § alapján, figyelemmel a Gyvt. 161/Q. §-ban foglaltakra hátrányos helyzetűnek minősül.

Cél:

- ✚ A nevelés minden területén az egyenlő bánásmód biztosítása, a meglévő hátrányok csökkentése.
- ✚ Minden tevékenység során a diszkrimináció és szegregációmentesség megvalósítása.
- ✚ Kölsönös felelősségen alapuló együttműködés a családokkal, óvodán kívüli szervezetekkel.

Feladat:

- ✚ A gyermeki jogok érvényesítése, mindenkifelett álló érdekeik képviselője. Az intézmény szolgáltatásaihoz egyenlő hozzáférés biztosítása.
- ✚ Az egyenlő esélyek biztosítása, a törvényi előírások figyelembe vétele.
- ✚ A másság elfogadása, a különbözőségek sokszínűségének tolerálása.
- ✚ A gyermekek egyéni szükségleteinek kielégítése érdekében a pedagógiai kultúra megújítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✚ Gyermekek szükségleteinek megismerése.
- ✚ A gyermekek érdeklődését figyelembe vevő differenciált, személyes bánásmód alkalmazása.
- ✚ Minden gyermek egyéni képességei és szükségletei szerinti fejlesztés megvalósítása.
- ✚ A gyermek személyiségfejlődését önmagához viszonyítja.
- ✚ A gyermekek fejlődését önmagukhoz képest konkrétan, reálisan, előremutatóan, segítő módon értékeli.

- ✚ Változatos módszerek és foglalkoztatási formák alkalmazásával biztosítja a felzárkóztatást, a kiemelkedő képességek gondozásának lehetőségét.
- ✚ Az egyéni bánásmód megvalósulását reálisan, szakszerűen elemzi, értékeli.
- ✚ A szülőket korrekt módon tájékoztatja, támogatja a gyermeki jogok védelmében.
- ✚ Az intézményen kívüli szervezetek segítő tevékenységét összehangolja a gyermekek szükségleteivel.
- ✚ Korrekciós – érzelmi, szociális, értelmi és mozgásos – feladatok ellátásában szakemberrel történő együttműködést kezdeményez.

VIII.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében **az alábbi körülmények közül egy fennáll:**

- ✚ A szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik.
- ✚ A szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szocvtv. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy.
- ✚ A gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a **fenti három pontban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll.**

Valamint továbbá:

- ✚ A nevelésbe vett gyermek.

- ✦ Az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Cél:

- ✦ A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelése.
- ✦ A gyermekek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélet, és a hátrányos helyzetből származó lemaradások ellensúlyozásának érvényesülése.

Feladat:

- ✦ Intézkedések a hátrányos helyzetből származó lemaradások ellensúlyozására.
- ✦ Egyes nevelési területek erőteljesebb középpontba helyezése és tudatosabb érvényesítése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✦ Az integrációt elősegítő csoportalakítás feltételeinek megteremtése.
- ✦ Igazolatlan hiányzások minimalizálására törekvés.
- ✦ A szülők munkába állását segítő nyitva tartás kialakításának támogatása.
- ✦ Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés végzése.
- ✦ A kisgyermek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása.
- ✦ Az érzelmi nevelés, szocializáció, egészséges életmódra nevelés, anyanyelvi nevelés területeinek fejlesztése.
- ✦ Önmaga és környezete társadalmi érzékenységének tudatos fejlesztése.
- ✦ Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása.
- ✦ A gyermekorvosi és védőnői tanácsadás fontosságának hangsúlyozása.
- ✦ Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése.
- ✦ A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés.
- ✦ Iskolaérettség elérését tudatos pedagógiai munkával támogatja.
- ✦ Az iskolaválasztás támogatása.
- ✦ Az érintett iskolákkal közös óvoda-iskola átmenetet segítő programok szervezése.
- ✦ Minden szülővel személyes kapcsolat kialakítása.
- ✦ Rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről.
- ✦ Egyéni beszélgetések kezdeményezése.
- ✦ Szülői közösségek tudatos alakítása, közösségfejlesztő rendezvények szervezése.
- ✦ Családlátogatások kezdeményezése.
- ✦ Partnerközpontú szemlélet, a szülői igények kielégítésére törekvés.

IX. Gyermekvédelmi feladatok

Célunk:

- ✚ Elsődlegesen a prevenció, a gyermekek helyzetének feltárása, és a megfelelő családhoz illesztett segítségnyújtás.
- ✚ A pedagógiai és gyermekvédelmi feladatok szoros kapcsolódásával a gyermekek fejlődését hátráltató körülmények megszüntetése.
- ✚ Bizalomra épülő kapcsolatrendszer kialakítása az óvoda és a családok között.

Feladataink:

- ✚ Szeretetteljes légkör megteremtése, óvó-védő szociális funkciók biztosítása
- ✚ Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása a hátrányok csökkentésére.
- ✚ A gyermekek családi hátterének, szociális körülményeinek megismerése.
- ✚ A veszélyeztető körülmények feltárása.
- ✚ A szülői szerep eredményesebb megvalósításának segítése.
- ✚ A gyermeki jogok érvényesülésének biztosítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✚ Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, szükség esetén védő-óvó intézkedésekre javaslatot tesz.
- ✚ Az újonnan érkező gyerekek befogadását segíti, beilleszkedésüket igyekszik zökkenőmentessé tenni.
- ✚ Igazolatlan hiányzás esetén tájékoztatja a főigazgatót.
- ✚ A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek felzárkóztatását differenciált fejlesztéssel segíti.
- ✚ A szülőkkel korrekt, kölcsönös tiszteleten és bizalmon alapuló együttműködő kapcsolatot alakít ki.
- ✚ Szükség esetén családlátogatásokat szervez, a tapasztalatokat dokumentálja.
- ✚ Probléma esetén fogadóórákat kezdeményez.

Tartalma:

Intézményünkben a főigazgató koordinálásával működik a gyermekvédelmi feladatok ellátása. A gyermekcsoportokban felmerülő problémás esetekben a nevelőtestületünk valamennyi tagja jelzéssel él a főigazgató felé. A főigazgató tartja a kapcsolatot a helyi gyermekjóléti szolgálattal, ill. a jegyzővel. A gyermekjóléti szolgálattal együttműködünk

az intervenciók gyakorlatban, segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásaiban. Fejlesztő pedagógussal, védőnővel, speciális képzettségű szakemberekkel a problémás esetekben konzultálunk, kikérjük a véleményüket. Amennyiben pedagógiai eszközeink nem vezetnek eredményre, segítséget kérünk a gyermekvédelmi hatóságoktól.

A szülőket szülői értekezleten, az intézményben kihelyezett faliújságon és a honlapon keresztül tájékoztatjuk a területileg illetékes gyermek jogi képviselő személyéről, megkeresésének lehetőségeiről, a gyermekvédelmi feladatot ellátó intézmény, gyermekjogi képviselő nevéről, címéről.

X. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése

X.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján, a következő zavarral küzd:

- Mozgásszervi
- Érzékszervi
- Értelmi vagy beszéd fogyatékos
- Több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos
- Autizmus spektrum zavar
- Egyéb pszichés fejlődési zavar (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar)

Cél:

- ✚ Az inkluzív nevelés szemléletével, az esélyegyenlőség biztosításával, intézményünk biztonságot nyújtó, természetes befogadó közege legyen a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, függetlenül hova tartozásuktól, egyéni adottságaiktól, fejlődési ütemüktől.

Feladat:

- ✚ Az önkiszolgáló tevékenység, különösen az alapvető testi szükségletek kielégítésére irányuló tevékenységek (tisztálkodás, öltöztetés-vetkőzés, étkezés, szobatisztaság) fejlesztése a kisgyermek saját lehetőségeinek határain belül.
- ✚ Szociális kompetenciák alakítása, fejlesztése.
- ✚ Tudatos önállóságra nevelés.

- ✚ Az adekvát játék- és eszközhasználat elősegítése.
- ✚ A fejlesztés tervezésekor az egyéni fejlődési ütem meghatározása, a sérülés jellegének, súlyosságának figyelembe vétele.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✚ A különbözőséget elfogadó, befogadó környezetet teremt, a sikeres beilleszkedést segíti.
- ✚ A fejlesztést a gyógypedagógiai, orvosi, pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára építi.
- ✚ Figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek terhelhetőségét, az adott fizikai, mentális állapotát.
- ✚ A mindennapok folyamán, a sajátos nevelési igényű gyermekeknél kiemelten kezeli az egyéni bánásmód elvét.
- ✚ Szükség szerint igénybe veszi a pedagógiai asszisztens segítségét.
- ✚ A fejlesztési cél érdekében, a pedagógiai asszisztens és a dajka munkáját koordinálja.
- ✚ Segítséget nyújt az alkalmazkodók és együttműködő készség, akaraterő, önállóságra törekvés terén.
- ✚ Kapcsolatot tart és együttműködik a segítő szakemberekkel.
- ✚ Segítően együttműködik a szülőkkel.

X.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási és magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Cél:

- ✚ Támogató óvodai környezet kialakításával a beilleszkedés, szocializáció segítése.

Feladat:

- ✚ A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek életkorukhoz mért fejlesztése.
- ✚ A sajátos tendenciát mutató személyiségfejlődésének figyelembevételével, a gyermekek közösségbe történő integrálása.
- ✚ Társas kapcsolataik kialakításának, magatartásszabályozási hiányosságaiknak csökkentése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✚ Az egyéni fejlődést nyomon követő dokumentációban fejlesztési tervet készít.
- ✚ A fejlesztési tervben hangsúlyt kap a szociális kompetenciák fejlesztése.
- ✚ Együttműködik a fejlesztőpedagógussal, külső szakemberekkel, szülőkkel.
- ✚ Egyéni különbségek kezelésére alkalmas módszereket, eljárásokat alkalmaz.
- ✚ A fejlesztési cél érdekében, a pedagógiai asszisztens és a dajka munkáját koordinálja.
- ✚ A szülőt folyamatosan tájékoztatja a fejlesztés, fejlődés előrehaladásáról.

X.3. A kiemelten tehetséges gyermekek gondozása

A köznevelési törvény szerint **kiemelten tehetséges gyermek:** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános, vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Óvodáskorban csak tehetségigéretekről, lehetőségekről beszélünk, ezek azonosítása és fejlesztése képességeik és személyiségük megismerése által lehetséges.

Az óvodai csoportokban az ügyesebb gyermekek fejlesztése a mindennapi játékos, cselekvéses helyzetekben és tevékenységekben valósul meg. A gyermekek szabadon dönthetnek, hogy részt vesznek-e a felkínált tevékenységekben. Ezek a foglalkozások hozzájárulnak az óvodás gyermek személyiségének komplex fejlődéséhez, amelyet az érzelmi biztonságot nyújtó, támogató környezet és az óvodapedagógus személyisége is pozitívan befolyásol.

A tehetségműhelyekbe, amelyek a székhely és a telephely intézményben szerveződnek, a csoportban dolgozó óvodapedagógusok megfigyelései, javaslatai alapján kerülhetnek be az **5-7 éves gyermekek.** A megfigyeléseket az óvodába lépéstől kezdve végezzük, s mire

a gyermekek elérik az ötödik életévüket, kitűnik, hogy kinek van kiváló képessége, zenei hallása, fejlett nyelvi kifejezőképessége, logikus gondolkodása, ki az, aki jobban érdeklődik a természeti jelenségek iránt, vagy az átlagtól eltérő, kiváló mozgáskoordinációs képességekkel rendelkezik.

- ✚ A tehetséggondozó tevékenység a fenti, átlag feletti lehetőségekkel bíró gyermekre terjed ki.
- ✚ Tehetséggondozó tervet csak a tehetségígéretként beazonosított gyermekre kell írni, a gyermek egyéni fejlődési dokumentációjában.
- ✚ A csoportban a gyermek tehetségének gondozása a mindennapi tevékenységekbe beépítve történik egyénileg vagy csoportosan.
- ✚ Dokumentáció: Egyéni tehetséggondozó terv a gyermek egyéni fejlődési dokumentációjában.

Cél:

- ✚ A kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, és személyiségük optimális fejlesztése.

Feladat:

- ✚ A tehetségígéretes gyermek erősségeinek támogatása.
- ✚ A gyermek tehetségével összefüggő gyenge területek fejlesztése.
- ✚ Az egész személyiség fejlesztésének támogatása.
- ✚ Elfogadó, személyiségfejlődést segítő légkör kialakítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✚ A tehetséggondozó tevékenységet a gyermek ötödik évétől végzi.
- ✚ Biztosítja a speciális képességek fejlődését a játék/játékosság elsődlegességének hangsúlyozásával.
- ✚ A gyermekektől nem teljesítményt vár el, a cél új élmények szerzése.
- ✚ Folyamatosan segíti a kíváncsiság kielégítését, gazdagítását, erőltetés, kényszerítés nélkül.
- ✚ Lehetővé teszi, hogy a gyermekek szabadon döntsenek, részt kívánnak-e venni a felkínált tevékenységekben.
- ✚ Elfogadó, kiteljesedést segítő légkör megteremtése.

- ✚ Élményekben gazdag tevékenységeket kínál.
- ✚ Lehetőséget teremt a tehetségígéretes gyermekek számára óvodában és óvodán kívüli bemutatkozásra.
- ✚ A szülői tapasztalatokat, véleményeket figyelembe veszi.
- ✚ A szülőket tájékoztatja a gyermek fejlődéséről a vezetett dokumentumok alapján.

Tehetséggondozó műhelyek működése:

- ✚ A tehetséggondozás, komplex tervek alapján történik. A tervezés és a megvalósítás a beválogatott gyermekek figyelembevételével történik.
- ✚ Az intézmény aulájában elhelyezett fotók és elkészült gyermeki alkotások képi formában is reprezentálják az éves tehetséggondozó munkát.
- ✚ A tehetséggondozás folyamatában a szülőkkel való szoros együttműködés ugyanolyan fontos, mint más nevelési színtereken. Az információk megosztása, a szülők tájékoztatása elengedhetetlen eleme a tehetséggondozásnak.

X.4. Egészségügyi okból kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása

Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek ellátása

A diabétesszel élő gyermekek óvodai és iskolai helyzetét a nemzeti a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 62. § (1a)-(1e) pontja rögzíti. „A nevelési-oktatási intézmény, többcélú intézmény vezetője a 14 évnél fiatalabb, 1- es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló részére abban az időtartamban, amikor felügyelete alatt áll az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján az (1b)-(1e) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosítja.”

Az intézményben a szülő külön kérelme alapján biztosítjuk az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek speciális ellátását.

Az ellátás érdekében minden óvodai csoportban 1 fő óvodapedagógus rendelkezik DiabMentor tanúsítvánnyal. A tanúsítványt az Oktatási Hivatal által szervezett továbbképzésen szerzik meg. A képzés során elsajátítják a vércukorszint mérést és az inzulin beadását. A gyermekek ellátását szakorvosi előírás szerint végzik. A gyermek szakszerű ellátásán túl a szülő a 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet szerint igényelheti a diétás étrend biztosítását.

Az ellátás folyamata:

- Szülői kérelem benyújtása mellékelt szakorvosi javaslattal.
- Szülői nyilatkozat diétás étrend biztosításáról.
- A gyermek csoporthoz rendelése megfelelő szakember jelenlétével.
- Diétás étrend biztosítása szülői nyilatkozat alapján.
- A gyermek rendszeres vércukorszint mérése szakorvosi előírás szerint.
- Az ellátáshoz szükséges eszközök, gyógyszerek megfelelő tárolása.
- Az előírt időközönként szükséges mennyiségű inzulin beadása.
- Megfelelő, előírás szerinti időben történő étkezés biztosítása.
- Kapcsolattartás, együttműködés a szülővel, szakemberekkel.

A gyermekek súlyos allergiás reakciójának (anafilaxia) kezelése

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben foglaltak alapján a köznevelési intézménynek biztosítani kell a diabétesszel élő, valamint a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek, tanulók egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet.

Az intézményi titkár köteles a jogviszony kezdetekor lenyilatkoztatni a szülőt, hogy gyermekének van-e súlyos allergiás betegsége. Ha igen, akkor a szülőt a törvényben meghatározott kötelezettségekről tájékoztatni köteles.

A szülő kötelezettsége, hogy a nevelési-oktatási intézménnyel óvodai jogviszonyban álló, fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermeke fokozott figyelmet igénylő egészségi állapotáról és a megteendő sürgősségi intézkedésekről a beiratkozással egyidejűleg, vagy a diagnózis ismertté válását követően haladéktalanul tájékoztassa a nevelési-oktatási intézményt, továbbá köteles gondoskodni arról, hogy az életmentő gyógyszert leadja gyermeke intézményében.

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek ellátása

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek: Az a gyermek, akinek kezelése az Eütv. 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban vagy Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben a harminchat nevelési napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben az Nkt. 8.§ (2) bekezdése alapján nem tud részt venni. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek szülei kérhetik a gyermek felmentését az óvodakötelezettség alól. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek esetében az adott egészségügyi állapotból eredő

sajátosságok és a tankötelezettséggel összefüggő alapvető jogok és kötelességek összhangba kell, hogy kerüljenek.

Minden ellátórendszeri tagot a gyermek megsegítésén dolgozó team-be kell sorolni. Az együttműködés fő célja a gyermekek társadalmi reintegrációjának (visszailleszkedés) a biztosítása. Ehhez elengedhetetlen a teljes betegút időszaka alatti pedagógiai ellátásuk megtervezése és nyomon követése. Alapfeltétel a szülő és minden ellátó számára a pontos, tiszta és átlátható kommunikáció. A szülő kérésére és beleegyezésével minden tag köteles a tőle kért információkat megadni, és a gyermek érdekében együttműködni.

Az intézmény feladatai a tartósbeteg gyermekek esélyegyenlőségének, fejlesztésének, rehabilitációjának biztosítása érdekében:

A kórházi lét szakaszában:

- ✚ Kapcsolatfelvétel a családdal az igények, lehetőségek egyeztetése céljából.
- ✚ A kortársak és a nevelőtestület informálása.
- ✚ Esetgazda (a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus) kijelölése, aki az adott időszakra vonatkozó heti tervet, fejlesztési feladatokat, valamint az SNI gyermek esetében a gyógypedagógus által elkészített, az adott időszakra vonatkozó egyéni fejlesztési tervet a szülőnek írásban és/vagy online formában megküldi. A szülő kötelessége a megkapott oktatási anyagot a kórház pedagógusának átadni.

Az aktív kezelés ideje alatt, az aktív adaptációs otthonlét és az aktív kezelések lezárását követő otthon tartózkodás időszaka során:

- ✚ Az esetgazda az adott időszakra vonatkozó heti tervet, fejlesztési feladatokat, valamint az SNI gyermek esetében a gyógypedagógus által elkészített, az adott időszakra vonatkozó egyéni fejlesztési tervet a szülőnek írásban és/vagy online formában megküldi.
- ✚ Lehetőség szerint családlátogatás, esetleg online kapcsolattartás.

Visszatérés az óvodába, utógondozás:

- ✚ A reintegráció (visszailleszkedés) és inklúzió (befogadás) előkészítése.
- ✚ Fokozatos visszatérés kidolgozása a nevelőtestület bevonásával.
- ✚ Kapcsolatfelvétel szakszolgálattal, szakértői bizottsággal.

XI. Kapcsolattartási rendszer

Célja:

- ✚ Minden olyan személlyel és intézménnyel élő kapcsolatot alakítsunk ki és ápoljunk, akik közvetlen vagy közvetett partnerként részesei nevelőmunkánk hatékonyságának.

XI.1. Óvoda – Család

Célja:

- ✚ A kölcsönös bizalomra épülő partneri együttműködés megvalósítása, szoros együttműködésre ösztönzés.

Tartalma:

- ✚ Együttműködés annak érdekében, hogy a gyermekek személyisége legoptimálisabb módon fejlődjön.
- ✚ Az óvoda társadalmi élet színtere, ezért fontosnak tartjuk a szülők bevonását az óvoda programjaiba. Rendezvények, fórumok segítségével.
- ✚ A szülői elégedettséget, igényeket óvodánkban 3 évente mérjük.

Formái:

- ✚ Szülői értekezletek, rendezvények, fórumok, közös programok, ünnepek, nyíltnapok, fogadóórák, családlátogatások.

XI.2. Óvoda – Fenntartó

Célja:

- ✚ Magas színvonalú intézményi együttműködés megvalósítása. Betekintést nyerjenek az intézmény működésébe.
- ✚ Kapcsolattartás tekintetében a folyamatosságra, pontosságra és korrektségre törekszünk.

Tartalma:

- ✚ Az intézmény működése, működtetése, beszámolók az óvodai munkáról, fejlesztési lehetőségek, pályázatok.

Formái:

- ✚ Eseti megbeszélések, éves beszámolók, az óvoda kiemelkedő eseményei, ünnepei.

XI.3. Óvoda – Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

Célja:

- ✚ Együttműködés a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek körülményeinek feltárásában, segítségnyújtás, együttműködés a problémák megoldásában.

Tartalma:

- ✚ Jelzéssel élünk egymás felé, tevékenyen részt vállalunk a problémák felderítésében, megoldásában.
- ✚ Kérésükre pedagógiai jellemzést készítünk az adott gyermekről.

Formái:

- ✚ Személyes kapcsolattartás, értekezletek, fórumok, eset megbeszélgetések, családlátogatások, jelzőlapok.

XI.4. Óvoda – Iskola

Célja:

- ✚ Jó együttműködés kialakítása a gyermekek sikeres, zökkenőmentes intézményváltása érdekében.

Tartalma:

- ✚ Szakmai- partneri kapcsolat bővítése, egymás nevelési, pedagógiai programjának megismerése, elvárások egyeztetése.
- ✚ Szakmai tájékozódás, a gyermekek iskolai beilleszkedésének, előmenetelének nyomon követése, partneri igény és elégedettség mérés eredményeinek beépítése az óvoda intézkedési tervébe.

Formái:

- ✚ Munkaközösségi foglalkozás, kölcsönös látogatások: óvodai nyílt nap, óralátogatás, nagycsoportosok iskolai beíratása előtti részszülői értekezlet, közös programok.

XI.5. Óvoda - Pedagógiai Szakszolgálat

Célja:

- ✚ Együttműködés a gyermekek fejlesztése, tanulási képességek vizsgálata terén.

Tartalma:

- ✚ Biztosítja a speciális felkészültségű szakembereket a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai fejlesztéséhez.

- ✚ Beszédhibás gyermekek logopédiai ellátása, gyógypedagógiai ellátás, pszichológiai vizsgálat és tanácsadás.
- ✚ Óvodánk fejlesztő pedagógusaival történő együttműködés, szupervízió (tanácsadás, fejlesztésiterv készítése).

Formái:

- ✚ Szűrő vizsgálatok, konzultációk, egyeztetések, szakmai együttműködés.
- ✚ Esetmegbeszélések.

XI.6. Óvoda - Egészségügyi intézmények

Célja:

- ✚ Az óvodáskorú gyermekek egészségi állapotának követése, szűrővizsgálatok.
- ✚ Egyeztetés a védőnővel, gyermekorvossal a prevenció érdekében.

Tartalma:

- ✚ Szűrővizsgálatok előkészítése (látás, hallás), együttműködés a gyermekvédelmi munkában, fertőző betegségek, állapotok (fejtetvesség) megelőzésében, együttműködés a hátrányos-, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek mielőbbi óvodáztatása érdekében.

Formái:

- ✚ Szűrővizsgálatok, megbeszélések, konzultációk, szülői fórumok.

XI.7. Óvoda – Tahy Olga Művelődési Ház és Könyvtár

Célja:

- ✚ Helyi értékek, jellegzetességek őrzésében, közvetítésében való együttműködés, tanulás, művelődés, ismeretszerzés, ismeretterjesztés, rendezvények lehetőségeinek kihasználása, szabadidő hasznos eltöltése a gyerekek és szüleik, valamint az óvoda dolgozói számára egyaránt.

Tartalma:

- ✚ Szellemi értékközvetítés céljainknak, aktualitásnak megfelelően.

A fent említett intézménnyel az utóbbi években szorosabb kapcsolatot és jó partneri együttműködést sikerült kialakítani.

Formái:

- ✚ Műsorok, kiállítások, városi rendezvények, művelődési események, fórumok, művelődési ház és az óvoda rendezvényei, közös programjai - időszakos könyvtárlátogatások.

XI.8. Óvoda - Helyi média**Célja:**

- ✚ Közvetlen és tágabb környezetünkben is ismerjék meg intézményünk nevelési gyakorlatát, elképzeléseinket, nevelési céljainkat azok tartalmát.

Tartalma:

- ✚ Tájékoztatás, információ, beszámoló az óvodánk életéről, jelentős eseményeiről, nevelőmunkánkról

Formái:

- ✚ Újságcikkek, publikációk, hírek, tudósítások, videó filmek kiemelt eseményeinkről.

XI.9. Óvoda Kárpát medence magyar nyelvű intézményei

Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

Cél:

- ✚ Jó szakmai és emberi kapcsolatok ápolása.

Feladat:

- ✚ Partnerkapcsolatok lehetőségek szerinti működtetése.
- ✚ Egymás pedagógiai munkájának megismerése, tapasztalatcsere, tudásmegosztás.

A kapcsolattartás lehetséges formái:

- ✚ Elektronikus levelezés, online fórumok.
- ✚ Lehetőség szerinti intézménylátogatás.
- ✚ Tapasztalatcserek.
- ✚ Egyéni megbeszélések.

XII. Az intézmény értékelési rendszere

A nevelési–oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31) EMMI-rendeletben megfogalmazottak szerint az intézmény öt évente intézményi önértékelést végez.

Az intézményi önértékelés célja:

- ✚ hogy intézményre vonatkozó intézményi elvárások teljesülésének értékelése alapján az igazgató a nevelőtestület bevonásával az intézményre vonatkozóan meghatározza a kiemelkedő és fejlesztendő tevékenységeket, majd erre építve fejlesztéseket tervezzen, önfejlesztési programokat indítson.

Feladataink:

- ✚ Öt éves terv elkészítése
- ✚ Éves terv készítése
- ✚ Partnerek tájékoztatása
- ✚ Intézményi dokumentumok felülvizsgálata
- ✚ Oktatási Hivatal által működtetett informatikai rendszerben az intézményre vonatkozó elvárás rendszer elkészítése.
- ✚ Intézkedési tervben a fejlesztési feladatok rögzítése.

Az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés (tanfelügyelet) részét képezi az intézményi önértékelés eredményeinek elemzése.

A pedagógus teljesítményértékelési rendszer

A teljesítményértékelési rendszer (TÉR) bevezetése a jogszabályi háttér betartásával, új rendszerszintű éves belső teljesítményértékelés alkalmazása. A teljesítményértékelési rendszer két részből épül fel:

- Munkavégzés meghatározott értékelési szempontjai alapján történő értékelés
- A személyes teljesítménycélok meghatározása és értékelése.

Feladataink:

- ✚ Az értékeléshez rendelkezésre álló adatok, információk gyűjtése.
- ✚ OviKréta teljesítményértékelő rendszerfelület használata
- ✚ Értékelési folyamata a személyes teljesítménycélok kijelölése.
- ✚ Értékelési szempontok súlyozása (pedagógus-vezető) esetében
- ✚ Az alkalmazandó teljesítményszintek szerinti besorolás.

XIII. Az intézmény dokumentumai

Dokumentumaink:

- ✦ Szervezeti és Működési Szabályzat
- ✦ Házi rend
- ✦ A Mezőkeresztesi Harmatcsepp Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programja
- ✦ Esélyegyenlőségi Fejlesztő program

Tervezési dokumentumok:

- ✦ éves munkaterv
- ✦ csoport napló (OviKréta online informatikai felület)
- ✦ fejlődési napló és mellékletei (tájékoztató a szülők részére, szülői nyilatkozatok)

Helyi pedagógiai program alapján végezzük pedagógiai munkánkat. Az éves munkatervben a főigazgató és a nevelőtestület együtt határozza meg a nevelési év kiemelt feladatait. Mindezek figyelembevételével a csoportvezető óvodapedagógusok gyermekcsoportjuk fejlettségi szintjére, adottságaira alapozva tervezik meg nevelési és fejlesztési feladataikat, jegyzik fel a megvalósulás eredményeit, melyeket a csoportnaplóban dokumentálnak.

A gyermekek fejlődésének nyomon követését, megfigyelések és szükség szerinti mérések alapján az egyéni fejlődési naplókban félévenként rögzítjük, mely tartalmazza a megállapításokat, tapasztalatokat, a fejlesztés, fejlődés lehetőségeit is. A szülők írásbeli tájékoztatásához az óvodában rendszeresített nyomtatványt használunk, és szükség szerint javaslatot teszünk további intézkedésekre.

Pedagógiai programunk mellékletei:

1. számú melléklet: Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének részprogramja
2. számú melléklet: Esélyegyenlőségi Fejlesztő program

XIV. Érvényességi nyilatkozat

A Pedagógiai Program érvényességi ideje:

A fenntartó jóváhagyásával 2024. szeptember 1-től, határozatlan ideig érvényes.

A Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

- ✚ hatályos jogszabályoknak való megfelelés
- ✚ intézményfejlesztés

A nevelési program nyilvánossága:

Nyomtatott formában:

- ✚ a székhely óvoda igazgatói irodájában
- ✚ a telephely óvoda irodájában

Elektronikusan:

- ✚ az intézmény honlapján

XV. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

I. A Mezőkeresztesi Harmatcsepp Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programját a főigazgató a nevelő testület bevonásával készítette el.

II. A Pedagógiai Programot a Szülői Szervezet VÉLEMÉNYEZTE.

Mezőkeresztes, 2024. szeptember.02.

.....

Szülői Szervezet

III. Az intézmény nevelőtestülete, a Mezőkeresztesi Harmatcsepp Óvoda és Bölcsőde „Együtt Egészségesen” Környezeti-és Egészségnevelési Pedagógiai Programját 2024. szeptember 2.-án megtartott nevelési értekezletén ELFOGADTA

Mezőkeresztes, 2024. szeptember 02.

.....
Főigazgató

IV. A Mezőkeresztesi Harmatcsepp Óvoda és Bölcsőde „Együtt Egészségesen” Környezeti-és Egészségnevelési Pedagógiai Programját Mezőkeresztes Város Képviselő-testülete ..... számú határozatával JÓVÁHAGYTA.

Mezőkeresztes, 2024.

.....

Polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

**Mezőkeresztes Város Önkormányzata Képviselő-testületének
...../2024.(XI.27.) határozata
a Mezőkeresztesi Harmatcsepp Óvoda és Bölcsőde „Együtt Egészségesen” Környezeti-
és Egészségnevelési Helyi Pedagógiai Programjáról**

Tárgy: A Mezőkeresztesi Harmatcsepp Óvoda és Bölcsőde „Együtt Egészségesen” Környezeti- és Egészségnevelési Helyi Pedagógiai Programja

Mezőkeresztes Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta a Mezőkeresztesi Harmatcsepp Óvoda és Bölcsőde „Együtt Egészségesen” Környezeti- és Egészségnevelési Helyi Pedagógiai Programjáról szóló előterjesztést és az alábbi határozatot hozza:

Mezőkeresztes Város Önkormányzatának Képviselő-testülete jóváhagyja a Mezőkeresztesi Harmatcsepp Óvoda és Bölcsőde „Együtt Egészségesen” Környezeti- és Egészségnevelési Helyi Pedagógiai Programját.

Felelős: Majoros János polgármester
Domján Attiláné főigazgató

Határidő: azonnal és folyamatos